

Право власника

Президент указом
убезпечус бізнес від
рейдерів.
Чи допоможе?

» стор. 3

Є в житті щастя

І країна, яка береже
своїх людей

» стор. 12—13

Поміж звуків Моцартів у Львові

Як диригентка Оксана Линів
фестивалем класичної
музики повертає галичан в
українську історію

» стор. 10

Україна молода

Середа, 24 липня 2019 року

№ 81 (5538)

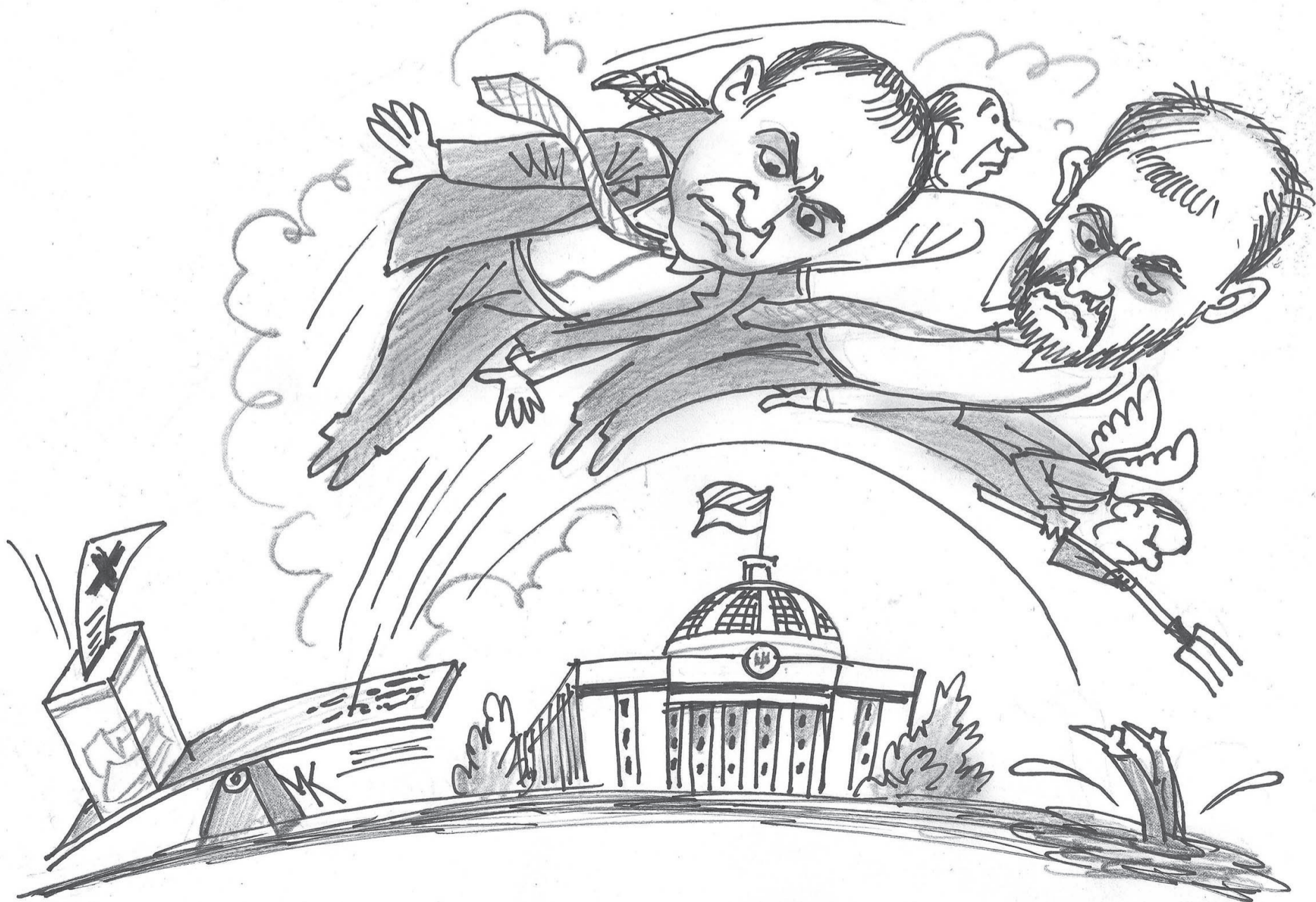

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 25,643 грн
1 € = 28,758 грн
1 рос. руб. = 0,407 грн

У прольоті

Брати Добкіни пролітають над куполом парламенту разом зі зграєю інших кремлівсько-зłodійкуватих «орлів»

» стор. 4

Малюнок Миколи КАПУСТИ.

«Захоплені території споживають близько 75 відсотків від загального обсягу води, що надходить до населених пунктів Донбасу: близько 950 тисяч кубометрів щоденно. Частина води при цьому взагалі не обліковується».

Пресслужба Міністерства з питань тимчасово окупованих територій

■ КРИМІНАЛ

Аферисти Чорного моря

Туристи, що їдуть відпочивати на Херсонщину, ризикують потрапити до лап шахраїв

Ірина КИРПА

Мандрівники втратили понад 12 тисяч гривень за оренду неіснуючого житла на чорноморському узбережжі курортної зони Херсонської області. У липні до поліції Херсонської області майже одночасно надійшло 9 заяв про шахрайство з орендою житла від мешканців Києва, Херсона, Кривого Рогу, Дніпра та Вінниці.

Постраждали з усієї України розповіли схожі історії про те, як знайшли оголошення про оренду житла на спеціалізованих сайтах та «кльонули» на дешевизну. Аферисти розмістили привабливі оголошення з надзвичайно демократичними цінами на відпочинку в Скадовську, Залізному Порту, селах Лазурне, Генгорка та Щасливцеве (Генічеський район), та лише спритно «розводили» своїх жертв на гроші.

Довірливі туристи легковірно перераховували шахраям завдаток у розмірі від 600 до 3 тис. 300 гривень (ціна за добу проживання), після чого ті спритно вимикали свої телефони та зникали з поля зору назавжди й без попередження. Тим часом відпочивальники пакували вдома валізи та спокійно, нічого не підозрюючи, їхали за вказаною шахраями адресою чорноморських курортів. Але на місці знаходили замість пансіонатів зовсім інші об'єкти, де їх ніхто не чекав (магазини, школи, приватні будинки). Гроші постраждалим так ніхто й не повернув, хоча неправдиві оголошення-приманки з сайтів усе ж таки вдалося прибрати.

За всіма фактами обману громадян України співробітниками поліції вже порушили кримінальні провадження за частиною 1 статті 190 КК України («Шахрайство»). Правоохоронці просять усіх жителів України при бронюванні житла на чорноморських курортах через інтернет дотримуватися правил безпеки та ніколи не перераховувати гроші наперед: розрахунок повинен проводитися винятково під час заїзду. Або принаймні, як при використанні сервісу Airbnb, акумулюватися на рахунок легально оформленого оператора.

Співробітники відділу комунікацій поліції у Херсонській області рекомендують вибирати тільки перевірені сайти з хорошою репутацією, де є відгуки від попередніх наймачів житла, а також можливість заздалегідь перевірити розташування об'єкта на чорноморському курорті. ■

■ НА ФРОНТІ

Перемир'я під прицілом

На лінії розмежування помічено ворожих снайперів

Леонід ШКІЛІНДЕЙ

Упродовж минулої доби збройні формування Російської Федерації та її найманці дотримувалися режиму припинення вогню.

Втрат з української сторони не зафіксовано.

За наявною у штабі ООС інформацією, до окупованого Донецька прибули російські групи снайперів із завданням — підготовка та здійснення обстрілів, знищення відеокамер спостереження СММ ОБСЄ, які встановлені у відповідності до Мінських домовленостей на окремих ділянках лінії розмежування. Чи

будуть снайпери працювати винятково на технічні засоби? Навряд чи...

Встановлені Спеціальною моніторинговою місією ОБСЄ онлайн-відеокамери спостереження дозволяють здійснювати відеофіксацію ситуації у режимі роботи 24/7. За допомогою цих камер міжнародні незалежні спостерігачі багаторазово фіксували факти порушення бойовиками режиму припинення вогню, здійснення провокаційних обстрілів позицій українських військ, обстрілів мирних жителів і цивільної інфраструктури на території, яку контролює уряд України. ■

Російські групи снайперів отримали завдання знищити відеокамери спостереження СММ ОБСЄ.
Фото з сайту 112.ua.

■ ПОТОЙБІЧЧЯ

Хто платитиме за комунальний «рай»?

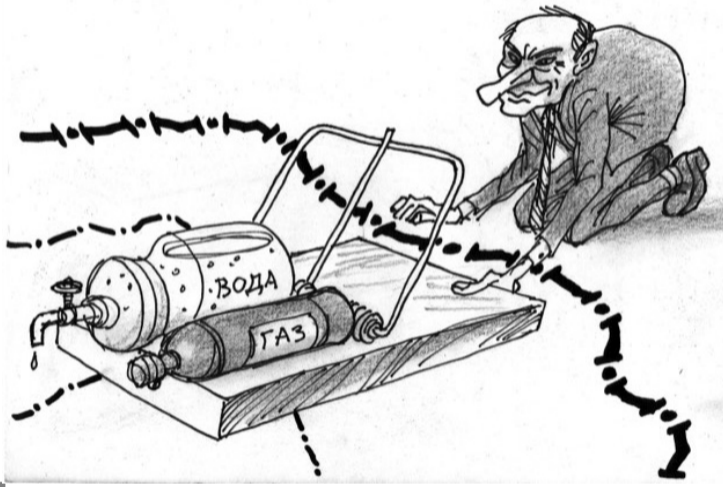
Росія заганяє мешканців підконтрольного Донбасу в борги, аби здерти їх потім з України

Ігор ТУТОВ
Донецьк

Не проходить і дня, щоб російське, а бігцем за ним і місцеве телебачення, не рокасувало, що комунальні тарифи у «ДНР», на відміну від України, не просто помірні, а ще й набагато нижчі. Підтекст цілком зрозумілий: мовляв, якщо приклад ОРДЛО наслідуватимуть інші області, то й у них буде подібний «комунальний рай».

І дійсно, у Донецьку та інших окупованих містах квартплата і комунальні послуги суттєво менші, на рівні довоєнних. Виникає питання: як же так виходить, якщо тарифи на електроенергію, вартість пального та всіх інших товарів і послуг постійно зростають? Можливо, «ДНР» відкрила нове Ельдорадо чи сама все це виробляє, і з меншими витратами?

Нічого подібного... Енергоресурси комунальники ДНР отримують із сусідньої Росії, а там ціни такі, що будь здоров! А

Малюнок Івана МИКОЛАЙЧУКА.

весь фокус у тому, що до «республіки» надходить природний газ, ціна якого не нижча, ніж скрізь, але сплачувати за нього тут не поспішають. Коротше кажучи, в ОРДЛО живуть у борг. Загальна заборгованість населення за використаний газ уже перевищила за 6 мільярдів російських рублів! «Газпром»

справно зараховує ці витрати на рахунок України, сподіваючись із часом отримати все. Просто чекають моменту, щоб виставити рахунок. Та є ще й інший промисел: залучити на свій бік населення українських районів. Таким чином, Росія має на меті вбити двох зайців: спокусити народ комунальни-

ми благами та заманити його в співучасники афери. Невідомо, чи вдасться втілити цей хитрий план, то для більшої впевненості Кремль затіяв ще й акцію з видачею російських паспортів. Та тут, здається, не зайве нагадати, що дармовий сир буває тільки у мишоловці.

Така ситуація не лише з поставкою газу, а й з водопостачанням. За воду «денеєрівці» теж сплачують аби як. Борги накопичили менш, ніж за газ («усього» близько 4 мільярдів рублів), та їх теж прийде колись віддавати. Таким чином, заборгованість комунальникам «ДНР» тільки за воду і газ сягнула вже майже 10 мільярдів, а ще ж є й інші послуги... Винити мирне населення, що опинилося заручниками кремлівських інтриг і війни, навряд чи варто. Воно б і платило як слід, та чим? Пенсії мізерні, роботи немає...

Само собою, цей «рай» вічно не триватиме — розрахуватися доведеться, бо таким сумами ніхто не розкидається. ■

■ ГРА В КЛАСИКИ

Селфі з Репіним

У Харківському саду є місце, де можна відчутися персонажем нового полотна знаменитого художника

Лариса САЛІМОНОВИЧ

За два тижні до 175-літнього ювілею Іллі Репіна, який народився в Чугуєві, відкрили оригінальну фотозону. У саду Шевченка з'явився пам'ятник художнику-земляку, що тримає пензлик і ніби готовий ось просто зараз написати портрет будь-кого, хто підійде до мольберта задля красивого селфі.

Готовий кадр наперед обіцяє бути вдалим, бо асоціюватиметься з портретом руки видатного майстра.

Умері повідомили, що скульптура виготовлена за кошти міського бюджету, але при цьому ім'я автора не називають.

Локальні фотозони почали з'являтися і в районних центрах області. Так, недавно у Змієві встановили арт-об'єкт у формі

Фото з сайту dozor.kharkov.ua.

двох сердець, що переплітаються одне з одним. По всьому контуру на стелажі розкидані написи з назвою міста, які переходять у стелу із зображенням міського

символу — змії. Ввечері скульптуру красиво підсвічують, тому за оригінальними кадрами місцяни приходять сюди після заходу сонця. ■

■ ЗАКОНОТВОРЧИСТЬ

Право власника

Президент указом убезпечує бізнес від рейдерів. Чи допоможе?

Оксана СОВА

Володимир Зеленський підписав указ «Про заходи щодо протидії рейдерству» для захисту власників бізнесу в Україні. Про це 22 липня повідомила пресслужба Офісу президента.

Документ містить набір інструментів для протидії шахрайському чи силовому позбавленню підприємців майнових прав. «За різними оцінками, впродовж останніх шести років відбулося понад три тисячі захоплень. Зазвичай це зміна влас-

ника через підробку документів, через реєстраторів, яких не існує, або «дірки» у реєстрі», — заявив заступник керівника ОП Олексій Гончарук. За його словами, указом передбачено розробити та ухвалити найближчим часом законопроект, який усуватиме в законодавстві прогалини, що дають змогу рейдерам нищити бізнес і відбирати нерухомість. Зокрема, планується внести зміни до програмного забезпечення держреєстрів, що дозволить зменшити ризики та частоту рейдерства.

Серед ключових технологічних змін — автоматичний моніторинг ризикових транзакцій із подальшим підтвердженням/зупинкою реєстраційних дій, створення бек-офісу, що переглядатиме транзакції з підвищеним ризиком, фото- та відеофіксація учасників транзакцій. Як повідомили в ОП, також планується запровадити додаткове підтвердження при здійсненні реєстраційних операцій (наприклад, SMS-пароль або MobileID) та додаткової авторизації учасників транзакції (наприклад, ЕЦП).

22 липня президент також видав указ про стимулювання економічного та туристичного розвитку Карпатського регіону, а 19 липня підписав указ щодо створення умов для розвитку та підвищення якості автомобільних доріг. Утім, коментуючи останній, міністр інфраструктури Володимир Омелян заявив, що, за планом Зеленського, дороги мають ремонтувати і будувати втричі дешевше, ніж це можливо. ■

■ ПАВУТИНА

Під куполом Піднебесної

Китайські надавачі інфраструктури для інтернету домінуватимуть на ринку України

Оксана СИДОРЕНКО

Мобільні оператори Київстар, Vodafone і lifecell завершили тендер із пошуку підрядника для забезпечення 4G в Київському метрополітені, переможцем якого став китайський технологічний гігант Huawei.

Про це повідомила LIGA.net з посиланням на директора з корпоративних комунікацій Vodafone Вікторію Рубан. За її словами, першими станціями з 4G покриття стануть «Академмістечко», «Героїв Дніпра» і «Сирець». Ймовірно, вже до кінця нинішнього року. До кінця 2020-го буде покритий весь метрополітен.

Рубан не уточнила, скільки коштуватиме ця робота для операторів. Але у Huawei раніше озвучували, що орієнтовна вартість такого проекту може становити близько десяти мільйонів доларів. Три оператори

Вже до кінця цього року три київські станції метро будуть з 4G. Фото з сайту unian.net.

поділять цю суму порівну.

Ще у червні повідомлялось, що мобільні оператори узгоджують єдині умови, вибирають постачальника обладнання та прогнозують запуск 4G у

київському метро в кінці нинішнього року. А 17 травня президент України підписав указ, який визначає графік запуску зв'язку п'ятого покоління в Україні у 2020 році. ■

■ ЕКОЛОГІЯ

Пів маєтку за креветку

В акваторії Чорного моря браконьєри наловили «товару» на чверть мільйона гривень

Ірина КИРПА

Чорноморський рибоохоронний патруль і місцева поліція затримали банду браконьєрів, яка займалася незаконним виловом креветки на території Національного природного парку «Джарилгацький», що на Херсонщині. Найбагатший улов зловмисників чекав у морській акваторії Скадовського району, неподалік від острова Джарилгач. За допомогою заборонених знарядь браконьєри вловили понад 50 кілограмів креветки, а також кілька відер занесених до «Червоної книги» морських крабів.

Тим самим вони завдали збитків державі на суму близько 350 тисяч гривень. Відносно злочинців порушили кримінальну справу, їм тепер загрожує штраф або позбавлен-

ня волі на строк від трьох до п'яти років.

Співробітники правоохоронних органів зазначають, що з приходом літа на Херсонщині розпочався справжній розгул браконьєрів. Щодня на чорноморському узбережжі поліція вилучає кинуті втікачами браконьєрами заборонені сітки та відра з креветкою, рибою, рапанами, крабами.

Лише за останні три місяці співробітники Держекоінспекції у Херсонській області склали понад 300 адміністративних протоколів та наклали штрафів на загальну суму понад 100 тисяч гривень.

Фахівці підрахували, що з початку поточного року екології Херсонщини вже завдано збитків майже на 83 мільйони гривень. Потрап-

ляють у пастку бандитів і екзотичні види риб, що живуть у Чорному морі, яких просто безжально викидають на сміття. У зоні особливого ризику — чорноморські дельфіни, які гинуть через те, що заплутуються у сітках браконьєрів, котрі їх уперто виставляють уздовж узбережжя багатокілометровими пастками.

Учені українського наукового центру екології моря під час проведення польових досліджень у рамках проекту ЄС / ПРООН «Посилення екологічного моніторингу Чорного моря: вибрані заходи» переконалися, що за останні 60 років поголів'я морських ссавців, що живуть в акваторії Чорного моря на Херсонщині, значно зменшилось. Саме цей факт змусив чиновників Херсонської ОДА оголосити територіями заказників місцевого значення два найбільші тутешні архіпелаги в Чорному морі — острови Каланчак та Карадай. Там цілодобово чергуватиме охорона, що дозволить уберегти понад 3,6 га від свавілля браконьєрів. І тоді зловідць більше не зможуть спокійно встановлювати у заповідних зонах природи Херсонщини свої сітки та пастки для вилову риби, креветок, крабів та іншої морської живності. ■

■ ОБВА!

Зі слугами в ногах

На Тернопільщині знайшли унікальне й моторошне поховання

Світлана МИЧКО

Тернопільська область

Цінну та рідкісну знахідку виявили студенти-учасники археологічної експедиції, організованої історичним факультетом Тернопільського національного педагогічного університету спільно з Тернопільським обласним центром охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини. Проводячи під керівництвом наставників-фахівців розкопки на півночі області, біля села Кордишів Шумського району, вони знайшли добре збережене групове поховання часів Комарівської культури. Цю археологічну культуру бронзової доби (XV-XII століття до нашої ери), яку поширювали на території Прикарпаття, Західного Поділля та Волині, названо на честь села на Івано-Франківщині, де в 1934-му було розкопано перший специфічний могильник.

Виявлене поховання цікаве тим, що в центрі — скелет дитини, а по обидва боки від нього — останки двох дорослих людей, найімовірніше, її батьків. У ногах же цієї трійці — це три скелети... без кінцівок. Експерти припускають, що останні — слуги багатого сім'ї, яких умертвили насильно, щоб було кому прислужувати господарям і в потойбічному житті, бо подібне в ті часи практикували. Втім точнішу інформацію сподіваються отримати після проведення детального дослідження останків, яким більше трьох тисяч років. ■

■ ДУРИСВІТИ

«Мінери» пішли на рекорд

Телефонні терористи «замінювали» впродовж дня півтисячі об'єктів міської інфраструктури

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Харків

Уже тривалий час телефонні терористи буквально отруюють життя мешканцям багатьох міст країни повідомленнями про закладену вибухівку. Були випадки, коли, наприклад, у Харкові медикам довелося екстрено евакуюювати лежачих хворих із реанімації і сонних малюків — зі спалень у дитячих садках. Але вчора харківські зловмисники перевершили всі свої літні рекорди. Дзвінком до міського ГУ Нацполіції вони анонімно сповістили про мінування одразу 510 об'єктів приватної і комунальної власності!

Цього разу подібні клопоти минули навчальні заклади (традиційна мішень злочинців), бо скрізь канікули. Натомість під роздачу потрапили житлові багатоповерхівки, супермаркети, ТРЦ, лікарні, пологові та дитячі будинки. За всіма адресами виїжджали оперативні групи, вибухотехніки та інші підрозділи рятувальної служби. Правоохоронці евакуювали всіх людей і провели огляд.

Не залишилися без роботи рятувальники й у день парламентських виборів, оскільки телефонні терористи «замінювали» у Харкові одразу 34 виборчі дільниці. Спочатку надійшло повідомлення про проблеми на 14 об'єктах за десятьма адресами на одному виборчому окрузі, а згодом — ще на двадцяти. Під час огляду процес голосування не зупиняли та евакуацію людей не проводили. За фактом цього злочинного слідчі вже порушили два кримінальних провадження, але, як свідчить практика, телефонні терористи досі традиційно залишаються без покарання. ■

ПІДСУМКИ

У прольоті

Президентська партія «Слуга народу» набирає близько 250 мандатів і зможе сформуванати більшість без коаліції

Соломія БОНДАРЕНКО

Позачергові парламентські вибори в Україні відбувалися за змішаною системою. 50% українці обирали за партійними списками, а ще 50% — за мажоритарними округами. І якщо соціологи та експерти ще до виборів давали президентській партії «Слуга народу» більшість за партійними списками, то спрогнозувати, що ж буде з «мажоритаркою», було не так просто. У ЦВК уже опублікували попередні електронні результати, за якими «мажоритарка» у парламенті оновиться майже на 80%. То хто ж ці нові обличчя, які змогли потрапити до парламенту? І як їм вдалося перемогти тих, хто був у парламенті понад 20 років?

Попередньо «Слуга народу» здобула перемогу в більшості округів України. Зокрема, у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській, а також у місті Київ. Виняток — Львівська область, у якій у шести округах перемогла «Слуга народу», а в шести — «Голос».

Округ, який став одним із найзапекліших у цю кампанію, 94-й Київської області. Там обиралися соратник п'ятого президента Петра Порошенка Ігор Кононенко, представник партії «Слуга народу» Олександр Дубінський та колишній «радикал» Ігор Мосійчук, який в останні дні зняв свою кандидатуру на користь представника «Слуги народу». Отже, про що ж нам говорять попередні результати? По-перше, саме в цьому окрузі було зафіксовано най-

більшу кількість кандидатів-двійників. Балотувалися чотири Дубінських і два Кононенки і ще один кандидат із прізвищем Кононко, а також Петро Голобородько — тезка головного героя серіалу «Слуга народу». На момент здачі номера в окрузі було оброблено 86% голосів, за попередніми результатами, в Олександра Дубінського — 41% і 24 тис. 727 голосів підтримки, а друге місце в Ігоря Кононенка з результатом 12% (7 тис. 271 голосів).

Очікували, що запекле протистояння відбуватиметься і в Харкові на 169-му окрузі. Там балотувалися колишній депутат від БПП Олександр Грановський і соратник Арсена Авакова — Олександр Кірш, якого раніше обирали депутатом від Київського району Харкова. І що цікаво, за прогнозами більшості українців, протистояння мало б відбутися саме між цими двома політиками. Проте склалося не так, як гадалися. І перемогу з великим відривом здобув представник партії «Слуга народу» підприємець Олександр Куницький. На окрузі опрацьовано вже 100% електронних протоколів і, за попередніми даними, розташування сил таке: Олександр Куницький має 48% підтримки (34 тис. 908 голосів), а от Грановський і Кірш можуть позмагатися хіба що за друге місце, адже у Грановського підтримка 15,88%, а в Кірша — 15%.

Схоже, що без мандата залишиться і депутат двох скликань «свободівець» Андрій Ілленко. За підсумками 100% електронних протоколів, у 215-му київському окрузі перемогу здобув представник партії «Слуга народу» Богдан Яременко. Він отримав понад 37% підтримки, а це 27 тис. 223 голоси, у свою чергу, Ілленко здобув 21% і 15 тис. 290 голосів.

У столиці на всіх 13 округах перемогу здобувають представники президентської пар-

«Слуга народу» перемагає у більшості мажоритарних округів.
Фото з сайта starkon.city.

тії «Слуга народу». Серед них і телеведучий і ресторатор Микола Тищенко. За результатами 100% опрацьованих електронних протоколів, саме Тищенко з підтримкою в 31% представлятиме Святошинський район у Верховній Раді. Без депутатського крісла він залишив нардепа Олександра Третякова, який і був його конкурентом на виборах. Нагадаємо, що бізнесмен і нардеп чотирьох скликань Третяков був одним із найвпливовіших і заможних депутатів БПП. Уперше став депутатом Ради ще в 2002 році за списком Народного руху. На виборах 2014 року потрапив у Раду як мажоритарник від Блоку Петра Порошенка по 219-му округу, в якому тепер і зазнав поразки.

Без мандата лишили ще одного депутата від БПП, журналіста Сергія Лещенка. У столичному окрузі 220 він програв представницю «Слуги народу» Ганні Бондар, зайнявши лише третє місце. Пані Бондар — архітектор та ексначальник одного з відділів у департаменті з питань містобудування та архітектури КМДА. Останнім часом вона працювала в Мінрегіонбуді. У 222-му столичному окрузі, за підсумками підрахунку, майже із 38% голосів упевнено перемагає кандидат від «Слуги народу» Роман Грищук. 29-річний керівник комедійного шоу «Мамахохотала» набирає 40,3%, тоді як його головний конкурент в окрузі, народний депутат Дмитро Андрієвський, отримав 15,4%. Цікаво, що Андрієвський неодноразово здобував перемогу саме на цьому окрузі на місцевих і парламентських виборах. Проте, ймовірно, що цього разу

він поступиться мандатом представнику президентської партії.

Скандальні брати Ярослав і Богдан Дубневичі, відомі як фігуранти розслідувань журналістів і НАБУ щодо махінацій в Укрзалізниці, а також скандалів із сумнівними тендерами, не змогли здобути перемогу у двох округах. Тому, швидше за все, у новій Раді буде лише Ярослав Дубневич. У 118-му та 120-му округах їх було обрано до парламенту в 2014 році як представників Блоку Петра Порошенка. В окрузі 118, де обирався Богдан Дубневич, підраховано 100% електронних протоколів і перемогу там здобула представниця партії «Голос» Галина Васильченко, а Богдан Дубневич не добрав лише тисячу голосів. Його ж брат Ярослав Дубневич таки буде представлений у парламенті дев'ятого скликання.

«Медичне протистояння» очікувалося між колишнім міністром охорони здоров'я Олегом Мусієм та самовисуванцем — речником МОЗ та радником Уляни Супрун Олександром Ябчанкою, який цьогоріч уперше йшов на вибори. Проте ні Мусій, ні Ябчанка до Ради не потрапляють. Адже перемогу на цьому окрузі здобув кандидат від президентської партії «Слуга народу» — підприємець Юрій Камельчук. За попередньою інформацією, за даними електронних протоколів, він перемагає з результатом в 16% представницю Всеукраїнського об'єднання «Свобода» Оксану Березу, в якій 13,7% і 10 тис. 454 голоси підтримки.

Без Ківалова, але з Гончаренком. Під час підрахунку го-

лосів в окрузі Ківалова лідерство кілька разів змінювалося. Однак, за даними обробки 100% протоколів, колишній «регіонал» Сергій Ківалов, почесний ректор Одеської юридичної академії та одіозний ексголова ЦВК, програв вибори представнику «Слуги народу» — Олексію Леонову, його підтримали 40% виборців, а це — 26 тисяч голосів.

На 137-му окрузі в Одеській області перемогу здобув представник від БПП Олексій Гончаренко.

Ну і куди ж без зірок шоу-бізнесу? Шоумен Олександр Скічко, який балотувався від партії «Слуга народу», також потрапляє до парламенту. 28-річний телеведучий здобуває перемогу в Черкаській області в 197-му окрузі. За електронними протоколами, Скічко здобуває абсолютну перемогу з результатом у 50% підтримки виборців. Суперником шоумена в цьому окрузі був самовисуванець і чинний депутат Владислав Голуб. Компанію Скічку в Раді складе «кварталівець» Юрій Коряченко, відомий як Юзік. Він перемагає у 33-му окрузі Дніпропетровської області. Не лишивши ніяких шансів своєму супернику, він переміг із результатом у 60%. Його суперником був представник «Опозиційної платформи — За життя» Вадим Віншель. Не змогла повторно обертися до Верховної Ради і депутатка Світлана Заліщук. У 2014 році вона потрапила до Ради від БПП.

В окрузі, який включає частину Горлівки та Бахмутського району Донецької області, перемагає лідер громадської організації «Ніхто крім нас», самовисуванець Олександр Ковальов. Там обробити всі протоколи, і Ковальов здобув перемогу в 33,03%, тоді як нардеп Надія Савченко фінішувала лише восьмою й отримала лише 8 голосів підтримки. Нардеп Вадим Новинський від «Опозиційного блоку» переміг у своєму окрузі кандидата від «Слуги народу» В'ячеслава Слагалова — 42% проти 24%.

Нагадаємо, що через анексію Росією Криму, а також переходу частини Донецької та Луганської областей під контроль проросійських бойовиків, кількість одномандатних округів в Україні скоротилася. Тепер їх не 225, а 199. Відповідно, народних депутатів у Верховній Раді IX скликання, як і попереднього, буде не 450, а 424. ■

ПЕРЕГОНИ

За 4% до результату

ЦВК опрацювала понад 96% електронних протоколів: «Батьківщина» обігнала «Європейську Солідарність»

Катерина БАЧИНЬСКА

Партія «Батьківщина» дещо збільшила відрив від партії Петра Порошенка «Європейська Солідарність», за результатами підрахунку Центральною виборчою комісією 96% протоколів голосування на дострокових виборах депутатів Верховної Ради. За партію «Слуга народу» проголосували 43,13% виборців, «Опозиційну платформу — За життя» — 13,06%, «Бать-

ківщину» — 8,17%, «Європейську Солідарність» — 8,11% і «Голос» — 5,83%.

Найбільш близькими до подолання прохідного бар'єра в п'ять відсотків є Радикальна партія Олега Ляшка — 4,01% і «Сила і честь», яка набирає 3,8% голосів. «Опозиційний блок» набрав 3,06% голосів, «Українська стратегія Гройсмана» — 2,36%, Партія Шарія — 2,24%, ВО «Свобода» — 2,16%, «Громадянська позиція»

— 1,05%. Нагадаємо, отримати державне фінансування можуть 11 політичних партій, серед яких і полісили, які не потрапляють до Верховної Ради, але подолають на виборах двовідсотковий бар'єр. Загальна сума державного фінансування партій залежить від розміру прожиткового мінімуму та явки на виборах. Згідно з даними ЦВК, явка на цих виборах становила 14,7 мільйона виборців. Кожен виборець приносить до за-

ЦВК опрацює останні бюлетені.
Фото з сайта ua.news.

гального кошика державного фінансування 2% прожиткового мінімуму, або 38 гривень і 42 копійки. Саме від кількості голосів за конкретну партію залежить, скільки держкоштів вона одержить. Отже, загальний бюджет держфінансування партій

у 2020 році сягатиме 565,5 мільйона гривень. За даними руху «Чесно», 90% цієї суми, або 509 мільйонів, розподілять пропорційно до результатів на виборах між усіма партіями, що подолають бар'єр у два відсотки. Тобто переможець отримає найбільше, а пар-

тія, яка ледь долає два відсотки, — найменше.

Найменше отримають «Українська стратегія Гройсмана», ВО «Свобода» та «Партія Шарія». Усі вони можуть мати фінансування в розмірі приблизно 11,5—12,2 мільйона гривень. Найбільше держкоштів дистантується партія «Слуга народу». Вона отримає приблизно 225,3 мільйона гривень. Додаткове фінансування за гендерною квотою майже подвоює розмір держфінансування «Голосу». До базової суми близько 34 мільйонів додадуться ще понад 28 мільйонів. Істотну надбавку одержить і «Європейська Солідарність» — до базових майже 46 мільйонів партія отримає ще більш ніж 28 мільйонів за гендерною квотою. ■

В. МИРОНЕНКО
Миколаїв

■ СУТЬ ПИТАННЯ

Маршал Жуков — герой чи кат?

Щодо перейменування вулиць іменами чужих героїв

Прочитав статтю «Кривавому маршалу — капут» в «Україні молодій» в №61 і не зміг змовчати. Я на боці тих, хто здійснив цей справедливий вчинок (нагадаємо, постамент, на якому було встановлено бюст маршала Жукова в Харкові, біля Палацу спорту, таки був зруйнований (сам бюст скинули раніше). На місці бюста здійняли державний прапор. — Ред.). Голова ж Харкова Геннадій Кернес натомість обізвав патріотів, які здійснили цей вчинок, «покидьками» і «отбросами общества». Це зачепило мене настільки, що вирішив прослідкувати діяльність ката української нації Жукова.

Що нам відомо про «великого» маршала Жукова? Він був однією з ланок організаторів убивств злочинною московською владою всіх, хто не поділяв їхньої загартуваної ідеології; одним із тих, хто з особливим задоволенням виконував злочинні накази проти українського народу. Наведу приклад одного з таких документів: «Совершенно секретно. Приказ № 007/42 22 июля 1942 года г. Москва. По народному комиссариату внутренних дел Союза и народному комиссариату обо-

роны Союза ССР. Агентурной разведкой установлено: за последнее время на Украине (стиль і грамастика документа збережена. — Ред.), особенно в Киевской, Полтавской, Винницкой, Ровенской и других областях, наблюдается явно враждебное настроение украинского населения против Красной армии и местных органов Советской власти. В отдельных районах и областях украинское население враждебно сопротивляется выполнению мероприятий партии и правительства по восстановлению колхозов и сдаче хлеба для нужд Красной армии. Они для того, чтобы сорвать колхозное строительство, хищнически убивают скот. Чтобы сорвать снабжение продовольствием Красной армии, хлеб закапывают в ямы. Во многих районах враждебные украинские элементы, преимущественно из лиц, укрывающихся от мобилизации, организовали в лесах «зеленые» банды, которые не только взрывают военные эшелоны, но и напа-

дают на небольшие военные части, а также убивают местных представителей власти. Отдельные красноармейцы и командиры, попав под влияние полуфашистского украинского населения и мобилизованных красноармейцев из освобожденных областей Украины, стали разлагаться и переходить на сторону врага. Из вышеизложенного видно, что украинское население стало на путь явного саботажа Красной армии и Советской власти и стремится к возврату немецких оккупантов. Потому в целях ликвидации и контроля над мобилизованными красноармейцами и командирами освобожденных областей Украины приказываю: 1. Выслать в отдельные края Союза ССР всех украинцев, проживавших под властью немецких оккупантов. 2. Выселение производить: а) в первую очередь украинцев, которые работали у немцев; б) во вторую очередь выслать всех остальных украинцев, которые знакомы с жизнью во время немец-

кой оккупации; в) выселение начать после того, как будет собран урожай и сдан государству для нужд Красной армии; г) выселение производить только ночью внезапно, чтобы не дать скрываться одним и не дать знать членам их семей, которые находятся в Красной армии. 3. Над красноармейцами и командирами из оккупированных областей установить следующий контроль: а) завести в особые отделах специальные дела на каждого; б) все письма проверять не через цензуру, а через особый отдел; в) прикрепить одного секретного сотрудника на 5 человек командиров и красноармейцев. 4. Для борьбы с антисоветскими бандами перераспределить 12-ю и 25-ю карательные дивизии НКВД. Приказ объявить до командиров полка включительно.

Народний комиссар внутрішніх дел Союзу ССР Берія; зам. Народного комиссара оборони Союзу ССР маршал Советского Союза Жуков».

Із цього наказу видно, що

маршал Жуков — кат українського народу.

Чому московські історики замовчують про абсолютну безграмотність Жукова? Як планував воєнні дії маршал, що коли німці на заході України стрільнули, то Червону армію зупинили тільки Уральські гори. Ось що згадує з цього приводу інвалід Великої вітчизняної війни полковник у відставці Георгій Миколайович Герасимов. У перші шість місяців війни у полон потрапило понад сім мільйонів радянських військових, із них, як стверджує преса — понад п'ять мільйонів росіян. Як хоробро воювало російське військо проти власного народу, показує Російська визвольна армія (РВА — російською РОА), що воювала на боці Гітлера. Як стверджують закордонні архіви, РВА налічувала 2,5 млн воїнів. Із них 50 осіб вищого командного складу, 16 Героїв Радянського Союзу. Чому їхні імена до цього часу залишаються засекреченими? Натомість українська армія УПА категорично відмовилася воювати проти власного народу.

Можна й далі перераховувати «героїчні» справи великого маршала, але й так зрозуміло, що він не був героєм для нашого народу, тому й увічнювати його пам'ять у наших міста і селах недоречно. ■

Багато з нас чули про районний центр у Тернопільській області Гусятин. Проте мало хто знає, що через Збруч від нього є ще й село Гусятин Хмельницької області. Власне, раніше Гусятин був один, згадка про нього сягає далекого 1431 року, і проіснував він у єдиному варіанті до 1772 року, коли після розподілу Польщі одна частина його відійшла до Австро-Угорської імперії, а друга — до Російської. Сумна історія розділеного міста могла б стати прообразом Берліна — Західного і Східного. Після утворення Радянського Союзу на березі Збруча у 1930-х роках збудували колонату в улюбленому Сталіні стилі класицизму, на якій з одного боку величезними буквами бовванів напис... ні, не «Гусятин», а «СРСР». Сьогодні цього рудимента радянської доби вже немає, а з обох боків колонати написано «Гусятин. Хмельницька область», а з протилежного «Гусятин. Тернопільська область». Крім цього, районний центр має чимало інших артефактів, вартих уваги заїжджих туристів: стару синагогу, костел, церкви, тож, подорожуючи в тих краях, не проминіть це містечко.

Вадим ПЕПА, письменник
Київ

■ ВІДЛУННЯ

Тотальне одурманювання

Колеги, будьмо володарями своїх слів і вчинків

Слухайте сюди! Такої багатоголової гідри одурювання, як нинішні телевізійні канали, світ ще не бачив. Вчені та друковані! Відкриймо ж очі затурканому електорату.

Кожний із тих знаменитих, який жодного українського слова не пропустить через свою губу, зі шкіри лізе, захиляється, проголошуючи: «Я з тими, що їх 80 відсотків, а не з тими, яких усього-на-всього 20». Свідомо бреше й не заїкнеться. А прихильні до нього підхоплюють, аж у вухах лящуть: «Нечувано! Невидано! Більше ніж за будь-кого із колишніх президентів, — 73 за новообраного! Подібного ні в якій хваленій Європі ніколи не було!»

А що ж насправді? Люди добрі! Кому ж ви вірите? Торбохватам, які охехелюють не мільйони, а мільярди. І в яких там гривнях? У доларах та євро. В іноземній валюті. А не в національній, яку не хтось же інший, а вони ж і довели до ручки. Зробили її настільки дешевою, що в Європу з нею й не потикайся, аби не набратися сорому.

Так яка ж від ненаситних «правда»? У «найдемократичніших» чи не на всій планеті виборах (прези-

дентських) взяли участь 62 відсотки зареєстрованих для волевиявлення. Решта не захотіла зв'язуватися з торбохватами. З яких причин — невідомо. Нікому не дано знати й про те, за кого й супроти кого вони — не активні, так би мовити.

То що ж виходить? За новообраного проголосувало 43 відсотки виборців. Десь так само і в Європі, і в Сполучених Штатах Америки та й ще бозна-де. А 57 відсотків ждуть-не дїждуться, що буде з «великого дива». Або роззираються на всі боки, куди б податися на заробітки.

Оплачувані мільярдерами «правдоруби» рвуть сорочку в себе на грудях, криком кричать: «Робочі місця! Робочі місця!». Щоб працездатні не виїжджали. При тому ніхто й не писне, чому ж вони залишають чи ж не напризволяще свої родини, дітей і кидаються в незвідане, як у хвилі Ду-

наю. А чи ж не через те, що за кордоном їхня робота, коли за законом, має оплачуватися майже в тридцять разів вище — відповідно до курсу гривні. Такий міжнародний розподіл праці. Так диктує глобалізація. Вона й збагачує мільярдами найкрикливіших борців «за всенародний добробут».

Читачі старших поколінь пам'ятають, як Максим Рильський на схилі літ публікував провітницькі «Вечірні розмови», ділився життєвим досвідом. Зокрема, заявляв: «Поет любить слово. Але він — не слуга слова, він — його володар».

За фахом мені випало бути журналістом. Випускник тоді Київського державного університету ім. Т. Шевченка. Добре знаю, що це за професія. Звернувся б до колег. Згадаймо, що ми — вищі створіння. Вінець природи. Будьмо не слугами, не лакеями слова, а його володарями! ■

■ ПОЛІТПАРНАС

Невже в Росії все гаразд?

Олександр ТУРЧИНСЬКИЙ
Ямпіль, Вінницька область

*«Тьми низких истин нам дороже
Нас возвышающий обман».
(О. С. Пушкин)*

Скажіть, панове росіяни,
Скажіть нам правдоньку святу,
Відкрийте душу перед нами —
Яку ви ставите мету?
Минуле мрієте вернути?
Про це ви можете забути —
Ніхто ще час не обманув,
Ніхто його не повернув.
Ви знову хочете зробити
Якусь там знижку нам на газ.
Неварто навіть говорити,
Як цим розчулите ви нас.
Облиште гонор свій російський —
Ми ж не глухі і не сліпі.
Віддайте Крим наш український,
А «знижку» залишіть собі!
Ви Крим нахабно в нас украли —
Свій «подарунок» відібрали,
То, мабуть, вам цього не досить —
Інстинкт не спить, Донбасу просить.
Вам кажуть ваші кисельови
Та їм подібні соловійови,
Що вам пора з колін вставать
І всім рахунки виставлять.
Вам кожен день кричать про те,
Що в Україні все не те:
Що холодніша в нас зима
І що в Донбасі вас нема.
І хоч який приємний вам
«Вас возвышающий обман» -
Ви від екрана відірвіться
І правді в очі подивіться.
Невже у вас по всій країні
Дороги кращі, ніж в Берліні,
І благодать панує скрізь,
І дурні всі перевелись?
А ви впадаєте в екстаз,
Неначе все у вас гаразд —
І, крім холодної води,
Нема ніякої біди!

■ ІНТЕРАКТИВ

Якщо ваш намір благородний

Студентка Сільвія Ніцова — про зарубіжне навчання за підтримки міжнародного Ротарі Фонду

Інна ТЕСЛЕНКО

Вища освіта — це апіорі розширення світогляду і відчуття спорідненості зі світовими надбаннями науки, культури, взаємодії... Саме тому більшість цивілізованих країн мають програми з міжнародними академічними проектами і всіляко заохочують присутність у своїх аудиторіях іноземних студентів з різних континентів. Звісно, не всі талановиті молоді люди мають фінансову можливість навчатися у вишах США, Британії чи Франції. Але якщо ви впевнені у власних базових знаннях і готові докласти зусиль і терпіння, то є чимало благодійних структур, готових організаційно й матеріально заохотити ваш здоровий ентузіазм. Про особливості співпраці з однією з таких фондаций «УМ» розповіла болгарка Сільвія Ніцова, студентка «Університету Північної Кароліни» (США), яка цього літа проходила міжнародне стажування в Україні.

Взаємодопомога для спільного розвитку

Із Сільвією ми познайомилися під час магістерської практики, коли вона прийшла відвідати друзів із місцевого Ротарі-клубу «Київ-Capital».

■ **Сільвіє, як ти дізналася про саму можливість отримати рекомендації і підтримку ротарійців у здійсненні своєї мрії — навчання у США?**

— Мабуть, не було нічого випадкового. Моя подруга розповіла мені про таку програму, надіслала листа: «Гей, зверни увагу на Ротарі Фонд і їх програми стипендій! Думаю, ти маєш право подати заявку!». І я насправді просто зайшла на сайт, подивилася програму, умови і вимоги до кандидатів, дізналася, які можливості вони надають, і вирішила подати заявку. Можливо, тут варто пояснити мотивацію, чому саме я хотіла це зробити. Адже, перш ніж подати заявку на стипендію, я працювала у Міністерстві закордонних справ вдома, у Софії. І в якийсь момент зрозуміла, що офіційна дипломатія, відверто кажучи, не для мене, хочу змінити професію. Саме в той момент подруга й надіслала мені цю інформацію, щоб я ознайомилася з пропонуваними можливостями.

■ **А як проходила сама процедура подання — які етапи вам довелося пройти, аби вашу кандидатуру затвердили?**

— Мені потрібно було знати місцевий клуб Ротарі, щоб зв'язатися і поговорити з ними про мої плани. Ця програма передбачає почати саме з місцевого клубу. Там повинні поговорити з вами, взяти інтерв'ю щодо ваших намірів і вже після цього вирішити: хочуть вони вас бачити своїм підопічним чи ні. Тому я зв'язалася з клубом у Софії — Ротарі Інтернешнл. Після того, як ми поговорили, я отримала від них рекомендаційного листа і пішла на районний рівень. Було ще два інтерв'ю, не тільки ротарійських. Щоб отримати об'єктивну оцінку, мати точку зору інших людей, вони запросили двох університетських професорів, які були друзями ротарійців, але не були ротарійцями. Вони також слухали, задавали питання, щоб побачити який чином ти плануєш розвиватися далі, які твої цілі, чому ти це робиш, для чого, плануєш ти повернутися чи плануєш працювати десь ще по всьому світу з проблемами, пов'язаними з налагодженням миру, вирішенням конфліктів та їх запобіганню. І після цього доволі розлогого інтерв'ю вони переговорили між собою і вирішили спонсорувати та висунули мене як кандидата. Після цього лист підтримки з районного рівня йде до програми Фонду, а я у свою чергу завершую всі інші процеси з документами. Обов'язково потрібно

написати ґрунтовний лист, де пояснити, що ви знаєте, який досвід маєте, яка ваша мотивація. Потім подається безпосередньо на саму програму університету. Це досить тривалий процес: я почала готуватися, здається, у лютому чи навіть у січні, а почула відповідь, що мене прийняли, аж у жовтні. Я мала пройти декілька інтерв'ю, а потім пройти іспити безпосередньо по програмі в університеті. Після цього у Ротарі Фонді підтвердили, що готові спонсорувати мене, привітали з отриманням стипендії. Це повністю спонсорована і оплачена магістерська програма. Ротарі надає тобі кошти для того, щоб ти зміг навчатися в університеті, в який маєш потрапити стандартним шляхом подачі і відбору документів на конкурсній основі. І якщо університет прийме тебе як студента, можеш застосувати спонсорські кошти для оплати університетської програми. Отже, я почала вступну кампанію взимку, а закінчила в серпні наступного року. Тож загалом — півтора року тривав увесь цей процес. Це такі довгий процес, але цілком вартий витраченого часу і зусиль, тому що ця навчальна програма, безумовно, — одна з найбільш трансформаційних речей які траплялися зі мною. Бо завдяки їй я змогла вчитися у поважному університеті, дуже відомому і з високою якістю освіти.

■ **Розкажи, будь ласка, про сам університет, в якому навчалася завдяки Ротарі Фонду.**

— Університет Duke UNC Rotary Peace Center — один із шести Ротарійських центрів Миру по всьому світу. Унікальність саме цього, в Північній Кароліні, пов'язана з тим, що він заснований одразу двома університетами: Університетом Північної Кароліни та Університетом Дюк. Попри те, що я була студенткою UNC, я могла записуватися на класи в Університеті Дюка. Тобто, ти можеш взяти усе найкраще одразу з двох університетів.

■ **А в чому особливості власне ротарійських університетських програм?**

— Ми маємо основну програму з миру та врегулювання конфліктів. Тобто декілька курсів, які організовує Центр Миру Ротарі, а вже потім — інші курси, які набираєш, залежно від обраної тобою програми. Я займалася глобальними дослідженнями. Це щось на зразок міжнародних відносин, але не в буквальному розумінні. Тож я беру класи з врегулювання конфліктів у Центрі Миру Ротарі, але водночас продовжую свою програму в університеті. У нас були ротарі-стипендіати, які практикувалися в журналістиці, у проблемах громадського здоров'я і соціальної роботи, в політології, в різноманітних програмах, так чи інакше пов'язаних з нагодоженням миру. Наприклад у мене була колега, яка взаємодіяла з працюючими жінками, які народжували. Тож вона допомагала їм. Інша знайома працює у сфері водопостачання та водовідведення, таким чином покращуючи умови водопостачання там, де люди мають проблеми з санітарією, наприклад, у Кенії.

■ **Якщо я правильно розумію, під час навчання ви продовжуєте підтримувати зв'язки зі своїми ротарі-наставниками?**

— Так. Упродовж двох років програми я зустрічалася з різними членами Ротарі клубів. На таких зустрічах виділяється досвідом один з одним. У стипендіатів є перший і другий рік програми, а між ними, в кінці першого року, на літо ви отримуєте додаткове фінансування від Центру Миру Ротарі. Це теж частина стипендійної програми для завершення стажування в іншій країні, не у Сполучених Штатах. Я приїхала в Україну для стажування, щоб застосу-

Сільвія Ніцова.

вати свій досвід на місцях, де актуальні мої знання. Це те, що називається стажуванням. Я працюю в офісі Ради Європи тут у Києві. Допомогаю в їхній медіа-програмі, маю справу з виборами. І після практики у мене були інтерв'ю для моєї роботи на основі моїх інших досліджень. Це було в липні минулого року. Потім полетіла назад в університет, продовжувала другий рік програми. Далі, наприкінці другого року, у квітні — щорічна конференція для Ротарі товариства миру. Там всі бажані презентують свої дослідження і те, що вони робили за ці два роки. На цій великій конференції присутні ротарійці з усіх країн світу: з Канади, Мексики, Сполучених Штатів... Також приїждять люди, які пожертвували власні гроші на програму. Це надзвичайно красиве дійство, все це знімають і транслюють онлайн. Тому ви можете побачити всю різноманітність проектів, якими займається центр миру. Це унікальний освітній досвід, який ви отримуєте разом з іншими дев'ятьма людьми у вашій групі. Тобто загалом 10 людей у вашої потоці такої щорічної програми. Через рік опісля з'являються ще 10 людей, з якими ви також спілкуєтеся і взаємодієте під час обох частин програми. І це люди з усього світу, які працюють над різними питаннями, пов'язаними з проблемами миру. Це дійсно збагачуючий досвід, який насправді змінює вас таким чином, що ви повністю оновлюєте власне бачення світу.

Ротарійці в Україні

■ **Чи знаєте ви стипендіатів навчальних програм Ротарі в Україні?**

— Так. Ганна Шелест з Одеси. Я знаю, що вона завершила кількामісячну сертифіковану програму. Це також частина спонсорської програми Ротарі, але вже для професіоналів, це спеціалізація з підвищенням кваліфікації. Ганна закінчила програму у Таїланді трохи раніше за мене. Зараз також знаю ще одну українську дівчину, яка завершує магістерську програму — Вікторія Сибір. Вона також з Одеси, але ці дівчата зовсім не пов'язані між собою, вони дізналися про фундацію Ротарі окремо. Вікторія, як і я, вивчає теми глобальних досліджень. Вона на Сході України була волонтером у армії під час конфлікту. Потім вона також долучилася до Одеської регіональної адміністрації, працює з медіа в департаменті комунікації. І хоче продовжити своє навчання, щоб мати більше знань і потім повернутися і застосувати їх в роботі... Україна, на мою думку, має унікальну позицію для отримання Ротарі стипендій. Тому що у вас велика країна з великою кількістю тала-

новитих сильних кандидатів. Багато з них реально вже працює над вирішенням проблем, пов'язаних з конфліктом. Адже конфлікт все ще триває... У вас є півтора мільйона біженців всередині країни та за її межами. Для примирення має бути зроблено багато роботи, особливо у сфері засобів масової інформації, які мають працювати для припинення конфлікту і перебудовувати територію для відновлення зв'язків між громадами. Тому багато чого треба зробити і всі люди дійсно можуть скористатися програмою, а потім повернутися і застосувати всі ці хороші, корисні нові навички для потреб країни.

■ **Сільвіє, чи матимете ви можливість на міжнародному рівні озвучити, що в Україні є потреба повернути цивілізованим і справедливим шляхом мир на нашу територію?**

— Я зроблю все, що зможу, спробую людям дати знати про ці проблеми на своєму рівні. Але, думаю, що представники України зможуть досягти більш високих рівнів розповсюдження цієї інформації в організації Ротарі. Я була дуже щаслива, що у нас є представники з України. Я знаю Анну, наприклад... На жаль, не пригадаю швидко її прізвища... Вона мені дуже допомогла! Вона працює в галузі міжнародних відносин, займається дослідженнями. Також вона частий коментатор на українському телебаченні. Вона серйозно сконцентрована на міжнародному розвитку, займається дослідженнями у стосунках України з Європейським Союзом, Росією і як ці взаємозв'язки працюють в Україні. Вона дуже серйозно заглиблена в переговори для досягнення мирних угод.

— Ви знаєте, про Україну я дізналася по-різному на всіх етапах у своєму житті. Але, думаю, по-справжньому зацікавилася саме перед тим, як почався Євромайдан. Болгарія також мала власний масовий протест у 2013 році, — протестували проти олігарха. Тож коли почався український Євромайдан, це було у всіх новинах Болгарії. Наші люди дуже співпереживали і відчували солідарність з українцями, підтримували їх. Болгари вивішували українські прапори, різні знаки, комунікували з українськими учасниками протестів. Тож це був вияв міжнародної солідарності. І коли я працювала в міністерстві міжнародних зв'язків, почала шукати різні можливості щоб узяти більшу участі у ситуації в країні. Я прилетіла сюди і спостерігала за виборами, не президентськими, але парламентськими у 2014-му. Це був мій перший раз тут, в Україні. У мене з'явилося багато друзів, я була дуже приємно здивована, наскільки тепло люди тут приймають і зустрічають тебе. Ще я помітила, що люди тут хочуть спілкуватися, легко йдуть на контакт, хочуть дізнатися про тебе... Таке цілодобове спілкування — це те, що трапляється спостерігати нечасто у нашій країні. Цей елемент людяності та комунікації вже давно зник, особливо у західному суспільстві.

■ **А якою була тема твого дослідження в Україні цього разу?**

— Моє дослідження фокусується на політичних зв'язках надзвичайно багатьох бізнесменів і тому, як ці політичні зв'язки впливають на парламент. Україна — одна з моїх основних територій досліджень. Я сподіваюся розвинути дослідження на інші країни також, але Україна це моя стартова позиція.

■ **Сільвіє, що ви можете порадижити з огляду на власний досвід нинішнім українським студентам?**

— Раджу шукати всі можливості навчатися за кордоном, доки вони ще студенти! Насправді для вас всі дороги відкриті! ■

■ ПРОВОКАЦІЯ

Три плюс два

ВПС Південної Кореї відкрили попереджувальний вогонь по російському стратегічному бомбардувальнику, який супроводжували китайські літаки

Igor ВІТОВИЧ

Південнокорейські реактивні літаки здійснили два попереджувальні постріли по російському військовому літаку через його вторгнення в повітряний простір Південної Кореї над Східним (Японським) морем, повідомляє «Рейтер» із посиленням на поширену у вівторок, 23 липня, заяву корейського міністерства національної оборони.

Цитуючи офіцерів Об'єднаного комітету начальників штабів, корейське інформаційне агентство «Йонхап» повідомило, що російський літак 21

липня двічі порушив повітряний простір Південної Кореї, перш ніж був відкритий вогонь.

Військовий літак Росії був одним із трьох, що ввійшли до зони ідентифікації проти-повітряної оборони Кореї, два китайські літаки також були зафіксовані в цій зоні. Це перший випадок, коли російський військовий літак вторгнувся у повітряний простір Південної Кореї, повідомив представник міністерства агенціям «Рейтер» та «Франс Пресс».

За інформацією Сеула, російський літак зафіксували над островами Токто, на

Летять туди, де їх не чекають.

які свої територіальні претензії має також Японія. Росія не є стороною у цій суперечці. Не зрозуміло, той факт, що три російські літаки супроводжували два китайські, є скоординованою дією чи збігом обставин, заявив південнокорейський урядовець, який побажав зберегти анонімність. Влада Південної Кореї заявила, що подає офіційні скарги на дії цих країн. Для цього до міністерства оборони Південної Кореї викликали представників посольств РФ та КНР.

Москва знову відповідає, що їх там не було. Російські

стратегічні бомбардувальники-ракетоносці Ту-95МС не порушували кордонів інших країн під час польоту над Японським морем, заявило у вівторок, 23 липня, міністерство оборони РФ. «Маршрут літаків Ту-95МС проходив без відхилення від плану, у відповідності до міжнародних правил на відстані більше 25 кілометрів від островів Токто», йдеться у повідомленні, яке цитує РІА «Новості». У відомстві заявили, що південнокорейські винищувачі F-16 перетнули курс російських ракетоносців і створили загрозу безпеці. ■

■ ВТРАТИ

На посту до останнього подиху

Не стало директора МАГАТЕ Юкія Аmano

Олег БОРОВСЬКИЙ

Юкія Аmano, який останні десять років обіймав посаду голови МАГАТЕ, помер 22 липня на 73-му році життя. Відповідне повідомлення МАГАТЕ розіслала вчора, 23 липня, всім країнам-членам організації.

Третій термін Юкія Аmano на посаді керівника Міжнародної агенції з атомної енергії мав закінчитися в листопаді 2021 року. Але в оприлюдненій

вчора заяві МАГАТЕ підтверджуються поширювані з минулого тижня повідомлення ЗМІ, що 72-річний Аmano мав намір подати у відставку з посади у березні 2020 року через стан здоров'я. І збирався оприлюднити заяву в день, коли помер. У листі, який він мав надіслати раді директорів МАГАТЕ, Аmano дякує Агенції за довірену місію та висловлює «гордість і вдячність» усім членам МАГАТЕ та її персоналу за досягнення.

Юкія Аmano.

Дипломати, на яких посилається агенція «Рейтер», заявляють на засадах анонімності, що в самій МАГАТЕ хвороба її шефа була темою табу, але він сам із кожним наступним публічним виступом виглядав усе більш слабким.

Аmano, японський дипломат, очолював агенцію 2009 року, змінивши на цій посаді єгиптянина Мохамеда ель-Барадеї. Він керував цією організацією у складні часи інтенсивних

міжнародних зусиль для досягнення угоди стосовно іранської атомної програми.

МАГАТЕ наразі не повідомляє, в які терміни має бути обраний новий директор організації, але агенція «Рейтер» стверджує, що неофіційний список бажаних обійняти цю посаду почали створювати ще минулого тижня, коли стало відомо про намір Аmano піти з посади.

Найбільш реальними претендентами на вакантне місце вважають посла Аргентини при МАГАТЕ Рафаеля Гроссі. Також, за даними з поінформованих джерел, у боротьбу за посаду вступить головний координатор Агенції, який був главою канцелярії Аmano, румун Корнель Ферута. Не бракуватиме й інших бажаних.

У зв'язку зі смертю Юкія Аmano перед штаб-квартирою цієї агенції ООН у Відні при-случено прапори. ■

■ ЗНАХІДКИ

Глибини віддають свої жертви

У Середземному морі знайшли французький підводний човен, який зник понад 50 років тому

Олег БОРОВСЬКИЙ

Пошукова команда у неділю, 21 липня, знайшла французький підводний човен «Мінерва», який зник понад 50 років тому, повідомляє Бі-Бі-Сі з посиленням на заяву у «Твіттері» міністра оборони Франції Флоранс Парлі, яка назвала знахідку «полегшенням і технічним подвигом».

«Мінерва» зникла поблизу порту Тулон, що на південному узбе-

режжі Франції, 27 січня 1968 року. На борту субмарини перебували 52 моряки.

Усі попередні спроби знайти човен були безуспішними. На початку цього року міністр оборони Франції повідомила про нову пошукову операцію, яку організували на прохання родин моряків. «Ми щойно знайшли «Мінерву», — зазначила пані Парлі у «Твіттері». — Це успіх, полегшення і технічний подвиг. Думаю про ро-

«Мінерва» у порту Марселя 1968 рік.

дини, які так довго чекали на цей момент».

Нова пошукова команда знову проаналізувала дані щодо аварії, зокрема інформацію про течії, щоб визначити місце, де міг потонути човен, за допомогою нових технологій, повідомляє «Франс Пресс». Субмарину виявив човен приватної американської компанії

Ocean Infinity, повідомив представник французького флоту інформагентству. Фахівці цієї компанії брали участь, зокрема, у пошуку літака Малайзійських авіаліній, який зник 8 березня 2014 року, а також — аргентинського підводного човна «Сан Хуан», який зник у 2017 році.

Підводний човен

знайшли за 45 км від Тулона на глибині 2 тис. 370 метрів, зазначає «Франс Пресс». Він був розколотий на три частини. Про точну причину аварії «Мінерви» ніколи не повідомляли. Це була одна з численних смертельних катастроф, яких зазнавали військові підводні човни у всьому світі у 1960-х роках. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

Заяви Ірану щодо викриття американських «шпигунів» варто сприймати скептично

Усі заяви Ірану слід сприймати «із зерном солі», застеріг державний секретар США Майк Помпео 22 липня, коментуючи заяву Тегерана про викриття шпигунської мережі американського Центрального розвідувального управління. В інтерв'ю телеканалу WFTV 9 у штаті Флорида Помпео наголосив, що стосовно висловлювань іранської влади не завадить певний скепсис. Раніше Іран повідомляв, що 18 липня його спецслужби заарештували 17 підозрюваних у шпигунстві від імені США, частину з яких засуджено до смертної кари. Президент США Дональд Трамп також заперечив твердження Тегерана. Виступаючи перед журналістами у Білому домі 22 липня, Трамп заявив, що Тегеран «не поважає Сполучені Штати» і це ускладнює пошук домовленостей для заміни ядерної угоди 2015 року.

Ормузька варт

Вашингтон переконаний, що гарантією вільного судноплавства в Ормузькій протоці, через яку йде значна частина нафтового експорту, стане спільне патрулювання цієї акваторії. Держсекретар Майк Помпео повідомив, що США мають намір створити для цього міжнародну коаліцію. Народ Ірану не заслуговує на таких правителів, які тепер переключились на морське піратство, захоплюючи судна в міжнародних водах, вважає Помпео. Раніше, 9 липня, про потребу створення міжнародної коаліції для спільного патрулювання Ормузької протоки заявив Джозеф Данфорд, глава Об'єднаного комітету начальників штабів армії США, додавши, що відповідні переговори вже ведуться.

У Венесуелі стався масштабний блекаут: без світла залишилися 18 штатів

У Венесуелі сталося чергове масове відключення електроенергії, яке зачепило навіть Каракас. Загалом без світла залишилися 18 із 23 штатів, уточнює Бі-Бі-Сі. Міністр інформації Венесуели Хорхе Родрігес заявив, що відключення було спричинене «електромагнітною атакою». У березні масштабний блекаут стався у всіх 23 штатах і тривав тиждень, що призвело до дефіциту продуктів та заворушень. Інше відключення в квітні зачепило значну частину країни, однак тривало лише кілька годин. Президент Ніколас Мадуро називає відключення електроенергії «тероризмом» та саботажем опозиції. На відміну від представників опозиції, які переконані, що причиною цього стала багаторічна корупція та недостатнє інвестування в галузь.

Тисячі людей збираються на полювання за Лох-Несським чудовиськом

Кампанія у «Фейсбуці», яка закликає людей узяти участь у пошуках Лох-Несського чудовиська, стурбувала британське Національне королівське товариство порятунку на воді (RNLI), повідомляє Бі-Бі-Сі. Приблизно 18 тисяч користувачів соцмережі заявили, що мають намір вирушити на пошуки чудовиська, а ще 38 тисяч розмірковують над тим, аби приєднатися до них. Але служба RNLI на озері Лох-Несс попереджає, що пошуки чудовиська можуть бути небезпечними, оскільки озеро дуже глибоке. Захід призначено на 21 вересня. Ідею організатори заперечили в кампанії «Взяти штурмом Зону 51», яка закликає тисячі людей одночасно ввірватися на цю базу ВПС США, розташовану на півдні штату Невада, аби дізнатися, чи не приховує американська влада правду про прибульців з інших планет.

ЗАХОПЛЕННЯ

Ганна ЯРОШЕНКО
Полтавська область

Про 44-річного музиканта-етноінструменталіста, майстра народних інструментів, організатора кобзарського табору й етнофестивалів Юрія Фединського, котрий проміняв американський мегаполіс на українську глибинку, відчувши поклик землі своїх предків, говорять: він більший українець за багатьох із тих, хто народився й провів усе життя в Україні. Та й сам Юрко зізнається, що ніколи не почувся американцем. Певний час проживаючи в Києві, Юрій Фединський був причетний до створення не одного фольклорного ансамблю: зокрема, працював із гуртами «Гайдамаки», «Карпатіяни», «Хорея козацька». Перебравшись зі столиці до села Крячківка Пирятинського району Полтавщини й оселившись разом із сім'єю у старій хаті на околиці, Юрко продовжив справу всього свого життя, дійшовши висновку, що у глибинці — ідеальні умови для того, аби займатися кобзарством. У започаткованому ним кобзарському таборі він вчить, як майструвати українські народні музичні інструменти, зокрема свої улюблені: бандуру, кобзу й торбан, а також грати на них. Окрім того, учасники табору опановують традиційні спів і танці. Можна сказати, що тепер у Крячківці збирається авангард кобзарського мистецтва чи не з усього світу. От і нині в таборі перебувають п'ять українців і п'ять поляків.

«Я отримав унікальний досвід: двічі іздив кобзарювати у США»

— Коли ми оселилися в селі, Юрко почав співати разом із бабусями зі знаного місцевого фольклорного гурту «Древо», бо його давно цікавив традиційний спів, — пригадує дружина Юрія Фединського — 31-річна полтавка Марія. — Я бувала на їхніх репетиціях, виступах, проте тоді навіть не думала, що колись і сама співатиму та гратиму. Адже спершу старший син Мирослав був маленьким, потім народився близнюки Наталя й Адріана... Та згодом до Юркового кобзарського табору почали приїжджати з усіх-усюд люди, залюблені в кобзарство. Вони з таким завзяттям музикували та співали, що я й собі почала потроху награвати на басові й наспівувати традиційних крячківських пісень. Із часом зрозуміла, що оте заняття мені до душі і що я просто повинна це робити, аби споконвічна традиція не перервалася. Усвідомивши це, настільки захопилася! Щодня вчила ці цемливі давні пісні, виконуючи при цьому іншу роботу, якої в селі непочатий край. Отак вивчила дуже багато старовинних версій пісень. До того ж хотіла унаслідувати й традиційну манеру виконання. Тож коли щось не так співала, бабуся з гурту «Древо» мене підправляла.

Питання, із ким співати, вирішилося якось само собою. Річ у тім, що вже кілька років у Крячківському кобзарському таборі Олег Бут та його рідна сестра Оксана вчать його учасників традиційного способу гри на старовинних музичних інструментах, а також танців із точки зору традиції. Олег проживає в селі Нові Петрівці на Київщині (і, до речі, долає 142 кілометри до кобзарського табору на велосипеді). Оксана — у самій столиці. Вони мають свій фольклорний гурт традиційної музики «Буття», якому невдовзі виповниться два десятиріччя. Із 1997-го по 2005 рік брат і сестра активно їздили у фольклорні експедиції Україною, роблячи записи автентичних пісень, інструментальних награвань, а також традиційних танців.

— Кілька унікальних записів, зокрема, вдалося зробити на Полтавщині, — розповідає Олег Бут. — Нині народних музик-«струнників» уже важко зустріти. А тоді в селі Веселівка Диканського району нам пощастило познайомитися з Петром Плескачем (на жаль, його вже сім років немає серед нас), котрий свого часу спеціалізувався в народному інструментальному ансамблі гри на скрипці-«повторці». Оскільки Петро Якович був талановитим

музикантом, то показав нам, як грати не тільки на скрипці-«повторці», а й на першій скрипці та басі. І зараз оті знання, які здобули в експедиціях, застосовуємо для того, аби відтворювати полтавський стиль троїстих музик.

Оскільки і Юрій із Марією, і Олег із Оксаною знають багато старовинних пісень із різних регіонів України, то, збираючись після закінчення занять у кобзарському таборі біля вогнища у дворі, співали їх разом. Потім мали гуртом кілька виступів у Полтаві та Києві. Ось так, по суті, і народився їхній гурт. У ньому Олег грає на скрипці, Оксана — на цимбалах, Юрій — на кобзарських музичних інструментах або барабані, Марія — на басі. До них долучився й танцюмейстер Віктор Чуприна, який під час виступів проводить майстер-класи українського традиційного народного танцю. Було вирішено назвати гурт «Крячківка» (саме такою була назва села до «советів»), бо основу репертуару складають саме крячківські кобзарські пісні, барокові канти тощо.

— Чому очолив гурт «Крячківка»? Бо, мабуть, уже настав такий час, — посміхаючись, пояснює Юрко Фединський. — До цього я мав унікальний досвід: двічі іздив кобзарювати у США — останнього разу проїхав фактично цілий континент від Орландо до Монреаля, Сіетла, Сан-Дієго й назад. Перед цим побував у таких центрах української діаспори, як Нью-Йорк та Чикаго. І скрізь, де представляв змайстровані власноруч кобзу, бандуру й торбан, виконував кобзарські пісні, це сприймали з непідробною цікавістю.

Відтак постало запитання: куди має пролягти наступний маршрут? До того ж, як зробити виступи ефектнішими й урізноманітнити репертуар? Урешті-решт Юрій вирішив представити за кордоном не тільки кобзарські пісні, а й полтавський багатоголосий спів, козацьке бароко, традиційні танці. Із ким можна поєднати всі ці жанри? Відповідь з'явилася сама собою: звісно ж, з Олегом та Оксаною, які і грають, і співують, і танцюють. Було вирішено, що вони вирушать підкорювати серця жителів європейського континенту.

«Ми не маємо менеджера, але в нас є Бог!»

— Але чи можливо розробити кобзарський маршрут для гурту? Маєте розуміти, що це не звичні для всіх гастролі. У мене немає менеджера, який би займався організацією наших концертів, продажем квитків на них, бронюванням готелів

Основа репертуару гурту «Крячківка» складають кобзарські пісні, барокові канти.

Кобзарська

Попри брак коштів етногурт «Крячківка» примудрився дати 17 концертів у семи країнах Західної Європи

тощо. Ми створили промосайт, проте не мали ані спільних записів пісень, ані фотознімків гурту. Аж раптом приходить один фотограф і пропонує свої послуги. І от тут потрібно зауважити: так, ми не маємо менеджера, який би влаштував гастролі, але в нас є Бог! У нас немає значних коштів, але Господь може влаштувати все таким чином, що вони з'являться, — переконаний Юрій Фединський. — Можна сказати, що ми розширили ідею кобзарської практики. Як усе відбувалося? Через «Фейсбук» я зв'язуюся з українцями за кордоном і запитую, чи не хотіли б вони познайомитися з виступом українського фольклорного гурту. При цьому наголошую: наші концерти безкоштовні, і все, що нам потрібно, — це якийсь приміщення і слухачська аудиторія. Хоч загалом ми не орієнтувалися тільки на українську аудиторію. Наша принципова позиція така: будь-хто із громадян країни, в яку їдемо, має право познайомитися з нашою творчістю. Виходячи з цього, і був розроблений маршрут. Далі треба сідати в автомобіль і їхати. Але ж на будь-яку поїздку потрібні кошти. Ми мали, може, доларів 200. Цього вистачило, щоб записати декілька дисків і доїхати до Польщі.

Розрекламований у соцмережі гурт мандрівних митців «Крячківка» успішно виступив в Українському домі у Варшаві, в культурному центрі в Перемішлі, у нічному етноклубі(!) в Кракові. У Вроцлаві музиканти грали і співали просто неба в центральній частині міста — для цього їм навіть видали спеціальний дозвіл. Після Поль-

Під час концерту в органній залі консерваторії Мюнхена.

Завдяки гурту «Крячківка» європейці відкрили для себе новий світ традиційної української музики.

щі були Німеччина, Бельгія, Франція, Італія, Австрія, Словаччина... Окрім того, мандрівні музиканти перегнули Швейцарію (і навіть скупалися в озері в Альпах), хоч запланованих концертів там і не мали. Загалом три тижні провели, вважайте, на колесах.

— Після концертів ми продавали диски із записами пісень у нашому виконанні, брали й пожертви, як свого часу кобзарі, потім сідали в автівку і їхали далі. Часто доводилося переїжджати з одного міста до іншого вночі, — продовжує розповідь Юрій Фединський. — Звісно,

Юрій Фединський демонструє виготовлені у власній майстерні народні струнні музичні інструменти.

Для 11-місячної доньки Оксани Бут Лелі це були перші у житті гастролі.

ДИПЛОМАТІЯ

Фото на згадку в Кельнському університеті.

Юрко Фединський з учасниками кобзарського табору з Кракова.
Фото автора та з архіву гурту «Краківка».

були побоювання, чи вистачить коштів на те, аби покрити витрати на неблизькі переїзди. Скажімо, відстань від Брюсселя до Парижа ми подолали за 7 чи 8 годин, звідти до Дюссельдорфа також їхали, здається, 7-8 годин, потім на нас чекав неблизький шлях до Мілана, Венеції... То була надзвичайно втомли-

ва подорож. Та ми хочемо гартуватися, як колись гартувалися кобзарі. І на запитання, чи це взагалі можливо, я б дав однозначну відповідь: так, можливо і потрібно. Ми мали 17 прекрасних концертів. Інколи на них збиралися сто місцевих жителів, інколи — 30-40, але ніколи не було зайвих, випадкових людей!

До речі, з нами були й діти: ми взяли найменшу дитину — трирічну Лесю (троєх старших залишили з бабусею в Полтаві), а Оксана — свою 11-місячну доньку Лелю, для якої «виступати» разом із матір'ю — звична річ. Під час наших виступів малеча гралася то з мікрофоном, то з незадіяним музичним інструментом — і це також стало свого роду «родзинкою», хоч ми цього й не планували.

— Після кожного концерту нам вдалося продати від 10 до 40 дисків, — конкретизує Олег Бут. — Виручених коштів вистачало на те, аби поїсти й заплатити за бензин на подальшу подорож. У такий спосіб нам вдалося з мінімальними витратами здійснити ось такий вояж по Європі, про який хтось інший міг би тільки мріяти. Дуже тепло нас приймали в Німеччині. У Берліні ми виступали в ресторані «Одеса-мама», господарі якого з Одещини. Ці люди були настільки гостинними, що викликали в нас велике бажання викластися по повній програмі. А нагодували нас так, що ми ледве встали із-за столу. У Грайфсвальді ми давали концерт у танцювальній залі, у Кельні — в університеті, у Мюнхені — в органій залі консерваторії, де панувала особлива атмосфера. То була кафедра медієвістики, яка спеціалізувалася на музиці Ренесансу, бароко. А крячківський спів має дуже багато паралелей із бароковою та ренесансною музикою — мабуть, більше, ніж із будь-якою іншою. Тому цими людьми керував професійний інтерес, і вони слухали нас дуже уважно. Іще на мене справила велике враження Італія. У Мілані ми виступили для двох українських громад. А от у Тієне більшість наших слухачів були італійцями, а тому краще реагували на українські тради-

ційні танці. Тож ми вирішили не переобтяжувати їх журливими піснями. Загалом щоразу підбирали репертуар відповідно до уподобань аудиторії. Скажімо, якщо виступали перед церковною громадою (а ми мали чотири виступи в церквах Бельгії, Франції, Австрії та Словаччини), то там була заборона на танці — це й зрозуміло. У такому разі ми віддавали перевагу бароковим пісням, багатоголосому співу. Хоча в бельгійському місті Гент священник виявив ініціативу, дозволивши потанцювати у дворі храму. Відтак у Генті навіть представники церковної громади танцювали традиційні українські танці, а сам отець грав на барабані.

На черзі — козацькі гастролі в Канаді

«Фейсбук» тепер рясніє фотознімками з концертів мандрівних музик з України та відгуками про них. «Учора сповна насолодилися виступом автентичного гурту й відкрили для себе новий світ української музики, яку так намагалися змусити нас забути в радянські часи, — пише користувачка цієї соцмережі Lena Gromuk. — Зокрема мали змогу послухати музику козацького бароко й побачити музичні інструменти, на яких грали кобзарі, згадали й танці, уже давно забуті. Ці музиканти не стилізують своєї музики під фольклор, не вдягають у нові шати, аби краще сприймалася на сценічних майданчиках, а просто співають так, як це робили їхні предки століттями й більше років тому. Подивившись у вічі цим талановитим людям, починаєш розуміти, що це навіть не стиль їхнього життя, а сенс, що йде від самого серця».

«Дякую вам за те, що до нас приїхали, за те, що ви такі неймовірно настрою, які ви нам подарували, виконуючи свої ангельські пісні. За вашу українськість, простоту й відкритість, за правду, яку ви несете по всьому світу. Ви робите надзвичайно велику й важливу справу», — висловлює подяку Вілен Адамський, котрий навчається в Кель-

нському університеті.

— Юрко був переконаний, що все вдасться. У нас із ним таке світосприйняття: ми віримо, що якщо робимо щось добре, Господь якимось чином усе влаштує так, що весь світ нам у цьому сприятиме. Найцікавіше те, що так і відбувається насправді, — ділиться Марія Фединська. — От і під час нашого вояжу Західною Європою ми тільки раз ночували в наметах біля річки Вісла та ще пару разів — у салоні автомобіля. В основному ж, скрізь, де ми влаштовували концерти, люди часто пускали нас на ночівлю до своїх домівок, пригощали вечерю. І це також було підтвердженням того, що ми робимо щось справді вагоме, потрібне. Та й під час виступів відчувалося, що люди цього потребують. Європейці не завжди розуміли, про що ми співаємо, але відчували серцем, що це щось глибоке, справжнє. Були такі, котрі говорили: ми й не знали, що в Україні взагалі таке можливо. Останній наш виступ був у словацькому Пряшеві. Поїхали туди тому, що в нашого танцмейстера Віктора Чуприни там живуть родичі за материнською лінією. Його дядько гостинно приймав нас у себе вдома. Так от, у Пряшеві на наш концерт зібралися корінні жителі, представники старої інтелігенції — вони настільки уважно слухали наш спів, Юрково гру на кобзі. А загалом я б сказала, що кожен наш виступ був унікальний.

— Ми переживали, аби в нас вистачило коштів хоча б на бензин. А в результаті ще й трохи заробили. Це прекрасний досвід для інших фольклорних гуртів, — підсумовує Юрій Фединський. — І я звертаюся до них: не чекайте, поки вас запросять, їдьте у світ і пропагуйте українську культуру, справжню, глибинну Україну. Аби в європейців була можливість відчутти через нашу музику, спів, танці, хто ми такі насправді. Це культурна дипломатія, альтернатива путінській брехливій пропаганді, яка робить нас фашистами. І якби росіяни знали справжню, глибинну Україну, можливо, їм важче було б окупувати наші території. От ми дали один із концертів у нічному етноклубі Кракова, під час якого я розповів про свій кобзарський табір, і одного молодого чоловіка все це настільки вразило, що він загігував іще чотирих поляків, і вони всі разом приїхали до Крячківки. Один із них прихопив із собою ліру, співав під її акомпанемент, а ми слухали. Уже встигли вивчити один польський кант, внесемо його до свого репертуару. Отак розширюється наш простір. До того ж відбувається культурний обмін: ми вирушаємо за кордон, і якщо нам вдалося зацікавити європейців, вони їдуть до нас. Це дуже важливо — щоб Україна не була в ізоляції. І коли немає ізоляції, тоді навіть до Крячківки їдуть з усієї Європи.

Юрій Фединський разом з Олегом Бутом збираються невдовзі відправитися на козацькі гастролі в Канаду. Юрко зізнається, що через постійну зайнятість за їх організацією ще не брався, хоча заздалегідь знає, що все у них вийде. «Звісно, квиток на літак дорогий, — посміхається. — Але ж ми під час есвортуру, хоч і не планували заробити, усе ж таки вийшли на «плюс», тож у нас є кошти. Тепер маємо прекрасну нагоду їх вкласти». ■

Валентина САМЧЕНКО

■ ВИСОКА НОТА

Поміж звуків Моцартів у Львові

Як диригентка Оксана Линів фестивалем класичної музики повертає галичан в українську історію

Палац Потоцьких і Домініканський собор, трамвайне депо, філармонія й органна зала, Опера у Львові, руїни синагоги у Бродях — це неповний перелік локацій третього Міжнародного фестивалю класичної музики LvivMozArt, який триватиме впродовж 3—11 серпня. А обертатиметься все навколо теми «Музика і література».

«Для мене це не лише амбіційні музичні проекти, а й особливі емоції від того, що ти маєш можливість реалізувати їх удома, в Україні», — ділиться затребувана в європейському світі класичної музики Оксана Линів, нині головна диригентка опери та філармонійного оркестру міста Грац в Австрії, уродженка міста Броди на Львівщині, ініціаторка та арт-директорка LvivMozArt, яка є провідником мистецьких взаємин України з іншими країнами. Зокрема, кілька подій цьогорічного фестивалю є частиною двостороннього Культурного року Австрія—Україна 2019.

Музика поколінь

Поява LvivMozArt на фестивалній мапі в одному з найпривабливіших туристичних українських міст завдячує тому, що в понад 200 літ тому, у 1808—1838 роках, тут жив піаніст, диригент, композитор, знайний педагог Франц Ксавер Моцарт. Він, молодший син віртуоза Вольфганга Амадея Моцарта, зокрема, заснував хорове Товариство святої Цецилії, яке стало, по суті, першою музичною спілкою Львова.

Достойного сина генія класичної музики організатори LvivMozArt називають патроном фестивалю. І не без гордоців акцентують на тому, що Україна є єдиною країною в Східній Європі, яка має дотичність до династії Моцартів. А віднедавна, завдяки LvivMozArt, місто Лева офіційно включили до культурного маршруту «Європейські стежки Моцарта», який тепер об'єднує 11 країн.

Саме на нинішній рік припадає 300-й ювілей Леопольда Моцарта — батька Вольфганга Амадея Моцарта, дідуся патрона фестивалю LvivMozArt Франца Ксавера. Саме скрипаль, а згодом і композитор Моцарт-найстарший заклав фундамент музичних традицій в сім'ї і був педагогом та, говорячи сучасною мовою, музичним менеджером своїх дітей (віртуозною піаністкою була і сестра Вольфганга Амадея — Марія Ганна Вальбурга Ігнатія).

У концерті-презентації «Моцарт: зв'язок поколінь» 6 серпня у рамках LvivMozArt прозвучать скрипкові твори трьох представників мистецького роду: Леопольда, Вольфганга Амадея та Франца Ксавера у виконанні відомого скрипаля Андрія Мурзи та юного віртуоза Леоніда Дацюка. Партії фортепіано — Дар'ї Атаманенко.

Одночасно це буде знайомство з найпотужнішим моцартівським товариством у світі — Зальцбургським Моцартеумом (саме у цьому австрійському місті народився Вольфганг Амадей). У палаці Потоцьких, до речі, покажуть і документи, книги та листи Леопольда Моцарта.

Ще варто нагадати, що минулого року Фондація Моцартеум привезла до Львова скрипку Вольфганга Амадея Моцарта, яка зазвучала в руках відомого скрипаля Франца Стадлера

Оксана Линів — ініціаторка й арт-директорка LvivMozArt.

У Львові звучатиме музика трьох Моцартів.
Фото надані організаторами LvivMozArt.

на закритті фестивалю. Цьогоріч Зальцбургський Моцартеум підготував дослідницький проект за посібником Леопольда Моцарта «Мистецтво гри на скрипці», який став одним із перших підручників гри на цьому інструменті. Поміж звуків творів Моцартів у рамках концерту-презентації з міні-лекцією виступить професор та директор відділу досліджень Міжнародного фонду Моцартеум у Зальцбурзі — Ульріх Ляйсінгер.

Взагалі стартує LvivMozArt 2019 науковим симпозіумом «Літературні імпресії в музиці: Моцарт та майбутнє». У програмі музично-літературного салону виступатимуть науковці з Німеччини, Австрії, Польщі та України.

На закритті LvivMozArt прозвучать знакові твори патрона фестивалю Франца Ксавера Моцарта та Людвіга ван Бетховена, чие 250-ліття світ відзначатиме у 2020-му. Виконуватиме Молодіжний симфонічний оркестр України/YsOU, який Оксана Линів заснувала у 2016 році. До його складу входять молоді музиканти з усіх кутків України, віком від 12 до 22 років — діти Незалежної України, що є вже визнаними культурними амбасадорами країни у світі. Розпочне концерт кантата «Перший весняний день» Франца Ксавера Моцарта.

Талантами багата багатонаціональна Галичина

На фестивалі LvivMozArt, узявши тему «Музика та література», вшановуватимуть Йозефа Рота — одного з відомих німецькомовних авторів XX сторіччя, чия драматична доля поєднала українську, австрійську та єврейську історії. Нинішній рік — це 125-ліття уродженця Брод та 80 років по смерті письменника і журналіста.

Вперше в історії України та Австрії біля руїни Бродівської синагоги на галицькій Батьківщині письменника звучатиме

Один із концертів звучатиме біля стін Бродівської синагоги.

концерт пам'яті Йозефа Рота. Один із найбільших єврейських храмів Східної Європи під час бомбардувань у Другій світовій війні був наполовину зруйнований. «Як живий свідок трагічних подій, синагога постане правдивою кулією унікального мистецького дійства із сучасною постановкою, відеоінсталяціями та символічною програмою, в якій буде задіяно більше 200 митців та зіркових солістів з усього світу», — розповіла Оксана Линів.

«Галичина, велике поле бою великої війни, все ще не реабілітована», — написав у 1924 році Йозеф Рот. Він народився у Бродях в єврейській сім'ї і сповна відчув міллітність та гіркоту життя євреїв у Європі того часу. Після поїздки у СРСР, був розчарований і виклав антикомуністичні статті, в яких заявляв — комуністи є безбожниками та власноруч проклали шлях до влади нацистам. Після приходу нацистів до влади у Німеччині у 1933-му творі Рота опинились під забороною, а сам він потерпав від гонінь.

У супроводі оркестру INSO-Lviv та Львівської хорової капели «Дударик» 4 серпня біля руїн синагоги у Бродях виступатимуть південноафриканська оперна співачка Пумеза Мацікіза, американський митець Абраам Броди, кіноакторка Сунні Меллез, диригуватиме Оксана Линів. У програмі концерту

прозвучить твір сучасної української композиторки Богдани Фроляк Kurie eleison та відбудеться прем'єра твору Абраама Броди (скрипка-перформанс, США), створеного спеціально на замовлення фестивалю.

Кульмінацією стане виконання масштабної Третьої симфонії Kaddish видатного американського композитора, диригента та гуманіста Леонарда Бернстайна, сина єврейських емігрантів, які походили з-під українського міста Рівне. Третя симфонія Бернстайна написана з використанням канонічних текстів стародавніх єврейських молитов і була реакцією митця на події Голокосту та присвячена пам'яті Джона Кеннеді, який трагічно загинув за декілька тижнів до прем'єри цього твору.

Проект відбудуватиметься за підтримки Міністерства Європи, інтеграції та закордонних справ Австрії, Австрійського бюро кооперації у Львові, Бундесканцелярії Австрії, Посольства Республіки Австрії в Україні та Українського інституту вітчизняного МЗС.

Колоритна концертна програма української музики Galician Style відомих композиторів Василя Барвінського, Мирослава Скорика, Левка Колодуба та Леоніда Грабовського прозвучить під завершення LvivMozArt. Солістка — відома піаністка, лауреатка багать-

ох міжнародних конкурсів Катерина Тітова (Україна—Німеччина). Гратиме Академічний симфонічний оркестр «INSO-Lviv», диригуватиме Оксана Линів, співатимуть львівський муніципальний хор «Гомін» та Галицький академічний камерний хор.

Скажімо, за назвою «Концерт для фортепіано з оркестром» останнього українського романтика Василя Барвінського — 20 років його написання у міжвоєнні часи. А вже після Другої світової війни твори митця були привселюдно знищені у підвір'ї консерваторії, ректором якої він був. Радянська влада відправила композитора на заслання до мордовських таборів. Після повернення до Львова, композитор до кінця життя відновлював власні твори. Вперше його Фортепіанний концерт був виконаний у Львові в 1994 році, після того як партитуру концерту віднайшли в Аргентині.

Для малих і авангардистів

Для дітей підготували спеціальну програму MozArtKids. Концерт-зустріч BLJO/Баварського молодіжного та Молодіжного симфонічного оркестру України/YsOU назвали «Чарівний перстень Вольфганга». Колективи на сцені філармонії у складі камерних ансамблів разом створять музичний калейдоскоп: звучатимуть народні наспіви і романтичні шедеври Німеччини, Австрії, Франції, Італії, України, країн Латинської Америки. Поєднати все разом із цікавинками та сюрпризами допоможе уявна подорож малого Вольфганга Амадея.

Буде і «Подорож з Моцартом до Праги», куди композитор відправиться на прем'єру своєї опери «Дон Жуан». Концепт цього інтерактивного дитячого концерту розробили європейські музикознавці Беттін Бютнер-Крамер та Ліліан Ген для оркестру Віденської філармонії. Музична програма набула великого успіху і неодноразово була презентована різними оркестрами Європи. У Львові гратиме Ukrainian Festival Orchestra (UFO), створений на базі камерного оркестру Collegium Musicum, який 2014 року заснували диригент Іван Остапович та культурменеджер Тарас Демко (диригуватиме Наталія Стець).

Сольні речиталі, перформанси та експерименти зосередять у локації авангардного Трамвайного депо Lem Station. Львів'янам і гостям міста покажуть оперу-реквієм IYOV для препаарованого роаяля, віолончелі, ударних і голосів, створену за книгою Йова зі Старого Заповіту з використанням сакральних латинських текстів. А циркова артистка Меліса фон Вепі презентує авторську мововиставу «Дзеркало», в якій театр, акробатика й танець поєднуються під супровід авторських імпрізацій французького композитора Стефано Оліва.

Словом, відкривайте новий Львів у звуках і образах LvivMozArt. ■

ЛІДЕРИ ЛІТА: ХРЕСТОМАТІЯ

Далі публікуємо шорт-листи кожної підномінації — по сім найподієвіших книжок піврічного видавничого репертуару (за абеткою).

Художня класика

Марк АВРЕЛІЙ. Наодинці з собою; ГЕСІОД. Походження богів. Роботи і дні. Щит Геракліта. Сер. «Бібліотека античної літератури». — Л.: Априорі, 184+136 с.(п)
В. ДОМОНТОВИЧ. Дівчина з ведмедиком. Доктор Серафікус. — К.: Комора, 288 с.(п)
Ольга КОБИЛЯНСЬКА. Зібрання творів у 10 тт. Том 6. — Чернівці: Букрек, 432 с.(с)
Артур КОНАН ДОЙЛ. Шерлок Голмс: повне видання у двох томах. Том 2. — К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 720 с.(п)
Джозеф КОНРАД. Очима Заходу. Самодержавство і війна. — К.: Темпора, 456 с.(п)
Молодість. Любовна проза 20-х років. — К.: Темпора, 496 с.(п)
Джеффри ЧОСЕР. Кентерберійські оповіді. — Л.: Астролябія, 528+544 с.(п)

Життєписи

Віталій АБЛИЦОВ. Олеся Гончар: Ілюзія і дійсність. — Л.: Світ, 316 с.(п)
Боліло серце за Україну. Спогади про Віталія Дончика. — К.: Ярославів Вал, 384 с.(п)
Олександр ГАВРОШ. Донос. — К.: Академія, 176 с.(п)
Уляна КРАВЧЕНКО. Хризантеми. — К.: Либідь, 280 с.(п)
Олег КРИШТОПА. Братство. — Івано-Франківськ: Вавилонська бібліотека, 232 с.(п)
Кларісе ЛІСПЕКТОР. Записки для молоді: про написане і пережите. — Л.: Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка Центр, 96 с.(п)
Юрій ШЕВЕЛЬОВ і Юрій ЛУЦЬКИЙ. Листування. Книга 1: 1950-1984 рр. — Х.: Акта, 632 с.(с)

Літературознавство / критика

Юрій КОВАЛІВ. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. Том 6. — К.: Академія, 528 с.(п)
Ігор КОТИК. Про перетворення тіла на слово. — Л.: Інститут Івана Франка, 400 с.(п)
Іван КОШЕЛІВЕЦЬ. Можна відверто? або Туга за катарсисом. — Х.: Панов А.М., 648 с.(о)
Ольга ЛУЧУК. Пантелеймон Куліш і Микола Лукаш: перехресні стежки перекладачів. — Х.: Акта, 778 с.(с)
Леонід УШКАЛОВ. Література і філософія: доба українського бароко. — Х.: Видавець Олександр Савчук, 416 с.(п)
Роксана ХАРЧУК. Історична пам'ять Т. Г. Шевченка. Спроба реконструкцій. — К.: Академія, 216 с.(п)
Мирослав ШКАНДРИЙ. Євреї в українській літературі: зображення та ідентичність. — К.: Дух і Літера, 352 с.(п)

НОМІНАНТ

Літературне прикордоння:

формування норми

Богдан ПАСТУХ

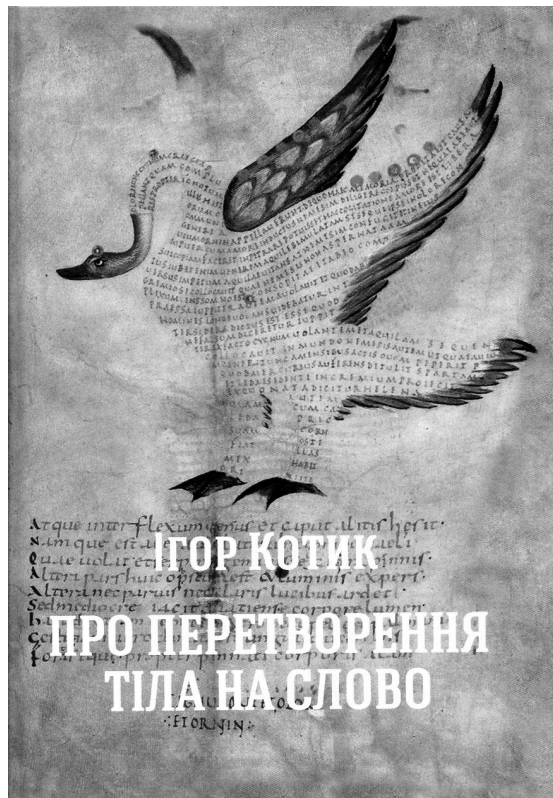
Добре знайомий в літературно-критичних колах Ігор Котик з кожною з'явою його чи то рецензії, чи огляду, а чи есею, засвідчує добротні якості літературного аналітика. Ці тексти читати завжди цікаво — вони вносять у літературний процес сильну хвилю свіжості, яка зумовлена неочікуваним кутом зору автора на літературу як таку, на її естетичні завдання та, зокрема, на особливості представлення у ній соціального аспекту життя.

Думаю, ця книжка буде цінною для тих, хто намагається осмислити загальний — стильовий та ідейний — розвиток літературного процесу зламу століть. Коли І.Котик рефлексує над поетичними збірками, він прагне встановити етимологію стильових конфігурацій поета, певну передісторію вірша, навести порівняльні містки між стилістично наближеними авторами. Але й епічна складова теперішньої літератури цікавить критика не менше. Причому об'єктом своїх літературознавчих досліджень Котик обирає не лиш ті тексти, які народились в Україні.

Окремо слід звернути увагу на частину тому, де автор осмислює відбиток у книжках сучасної ситуації на Донбасі. Це достатньо об'ємний корпус рефлексій з промовистими назвами: «Війна і література», «Мовою відчаю», «Нудна війна», «Переселенці: різні історії, подібні візії».

Автор не оминає увагою також спогади різних часів, що активно обговорювалися в українському культурному просторі. Ігор Котик пише про мемуари Мирослава Мариновича, Євгена Грицяка, Осипа Зінкевича та ін.

Не цурається критик також втрутитися у складні дискусійні суперечки, які репрезентують різні візії розвитку сучасної літератури. Можна згадати полемічний випадок з Юрієм Винничуком довко-

ла поняття постмодернізм.

Книжка «Про перетворення тіла на слово...» складає добре враження глибиною осмислення літ-процесу, висвітлення контекстуальних горизонтів нашого письменства, окреслення нових напрямів розвитку художнього письма, та разом скрупульозною увагою до традицій, що кшталтують в тій чи тій мірі сучасну нам літературу. Ця книжка є доволі запотребованою хоча би тому, щоб показати, що така дисципліна, як літературна критика, вже міцно укорінена на літературному прикордонні.

ЛІДЕРИ ЛІТА: КРАСНЕ ПИСЬМЕНСТВО

Поезія

Іван АНДРУСЯК. Фонетика душі; М'яке і пухнасте. — Тернопіль: Богдан, 324+264 с.(п)
Катерина КАЛИТКО. Ніхто нас тут не знає, і ми — нікого. — Чернівці: Meridian Czernowitz, 96 с.(п)
Василь МАХНО. Поет, океан і риба. — Х.: Фоліо, 512 с.(п)
Ігор ПАВЛЮК. Перевізник мрій. — Х.: Майдан, 352 с.(п)
Василь СИМОНЕНКО. Задивляюсь у твої зіниці. Сер. «Українська Поетична Антологія». — К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 208 с.(п)
Андрій СОДОМОРА. З-під долоні. — Л.: Априорі, 120 с.(п)
Тарас ФЕДЮК. Цеглина. — Тернопіль: Богдан, 528 с.(п)

НОМІНАНТ

Коли слово

протреть по жилах струмом

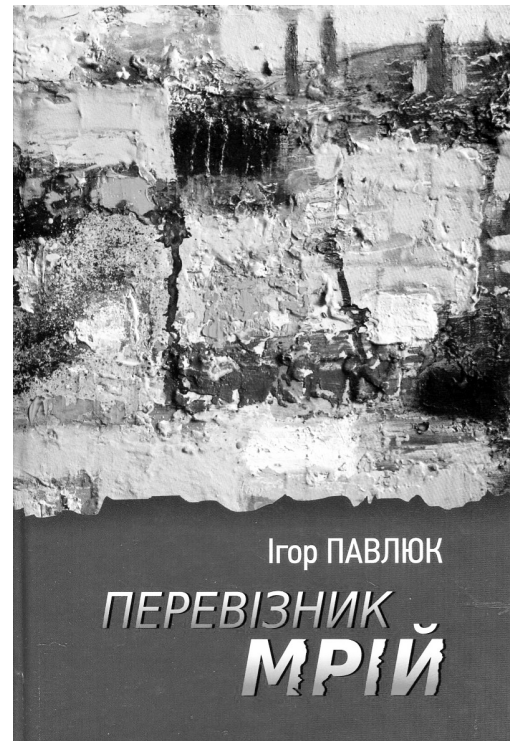
Ігор ФАРИНА

Майже чверть віку тому під час одного з журналістських відряджень у містечковій книгарні надіслав «Нетутешній вітер» Ігоря Павлюка. Ім'я автора віршів мені нічого не говорило. Але, заглибившись у тексти, вже не міг позбутися враження, що потрапив під дію магії словесного дивовижжя. Згодом дізнався, що віршар мешкає у Львові і є журналістом за фахом, бо закінчив той самий факультет у Франківому виші, що і я. А оскільки відчуваю пієтет до міста своєї студентської юності, то почав стежити за творчістю львів'янина. Ще й сталося так, що через деякий час наші шляхи перетнулися — виявилися членами редколегії літературного часопису «Золота Пектораль». В одинименому видавництві побачили світ і наші книги.

Відтоді пан Ігор посоліднішав: доктор наук із соціальних комунікацій, провідний науковий співробітник академічного Інституту літератури; професор Львівського національного університету; автор багатьох різножанрових видань, у тому й прикордонних. Лавреат численних престижних премій.

Шанувальники полюбили його творчість, що вирізняється зануреністю у стихію ріднизи, «як сліди звірини на Волині». Поруч Павлюкових мотивів ріднокрайності мислиться також про вірші Василя Герасим'юка, Олеса Дяка, Бориса Щавурського, в котрих живе та ж туга. Це ніби з ними перегукується Ігор: «На рибалці нічній я зловив собі цілий Дніпро».

Тепер-от — «Перевізник мрій». Ігор Павлюк залишає традиціоналістом у виборі назви. Радикальна метафорика характерна для найменувань політики вітчизняної поезії: «Екзистенцію дощу» Віктора Палинського, «Ловіння снів» Василя Рябого, «Політ водоспаду» Олеса Дяка. У нових віршах чимало так

Ігор ПАВЛЮК
ПЕРЕВІЗНИК
МРІЙ

званих громадянських мотивів. Авжеж — «це в душі. Це зветься батьківщиною. Пахне материнським молоком». Вплив політичного сьогодення провокує часом геть несподівані образи-оцінки, як-от: «Цих відьом радянських чорти узjali на поруки». Але ще більше тут філософічності аж до богошкальницьких мотивів. Причому, ті пошуки важко назвати уповні конвенційними через постійний «тихий праїсторії вокал» — відтак виходить «похристиянськи, трішечки перунно».

Пейзажність — необхідна умова існування лірики Павлюка. Вона часом не так візуальна, як слухова: «Зимова мряка... тонко плаче риба». Та, звісно, не бракує і кольорового живописання: «Лінивий вітер котить синій сум»; «Зелений змії комусь диктує вірші»; «Люблю цей світ, як білий лист паперу».

Так, любов до навколосвіття постійно «конкурує» з коханням у творчій магії: «Цей осінній вогонь загортаю в листок моїх віршів». І все задля того, аби «світлом ставати від болю і кольору, й звуку». А ще — побачити, як «скаче доля на одній нозі».

Редактор сторінки
Костянтин Родик
rodyk@meta.ua

■ ВРАЖЕННЯ

Олена ПРИМАК

Копенгаген прекрасний поєднанням казковості і сучасності, нордичних блондинів і надто смаглявих мігрантів, королівських палаців і Християнії з її запахом канабісу. Андерсенівська Русалонька сидить собі біля моря, де пропливають сотні кораблів, а вода залишається чистою і цей стан контролює влада. Розенборзька скарбниця, як і раніше, переповнена коштовностями, а податки громадян складають мало не половину їхніх доходів. Вразило мене інше: як ця маленька країна, що має скромні природні ресурси, може правильно формувати націю і бути лідером серед великих європейських держав хоча б тому, що її народ вважає себе найщасливішим у світі.

Стиль визначається кліматом

Перше враження від Копенгагена — вікна будинків. Вікна створюють стиль міста. Їх або мало на фасаді (все ж таки північна країна), або багато і вони — різного розміру (квадрати, прямокутники великі і менші одночасно), або «очі будинків» опуклі/втоплені в стіну. Вікна або мають дерев'яні рами з красивими хрестовинами, або це сучасні теплоізоляційні конструкції до самої підлоги; тоновані чорні скляні фасади, що віддзеркалюють воду і небо, або скошені під кут даху в мансардах, що ваблять зірки — фантазії архітекторів немає меж. Архітектура міста лаконічна, часом навіть аскетична, але за рахунок вікон екстер'єри будинків різноманітні. Як правило, без тюлю і штор, хіба що на ніч господарі опускають жалюзі. Раніше існувала думка, мовляв, ніхто з жителів Скандинавського півострова не соромиться показувати приватне життя, тому не опускає фіранок. Насправді все виявилось набагато прагматичнішим: у північних країнах мало сонячного світла, тут лоплять кожен промінчик, і вікна тримають у кришталевій чистоті, адже брудне скло краде до 10% освітлення.

А фасади будинків в історичному центрі Копенгагена, в Новій Гавані, не випадково яскраві та різноколірні — це і прагнення відтворити казкове місто, і психологічна необхідність створювати туристам і городянам, що живуть у місті раптових вітрів і дощів, добрий гумор.

Сьогодні Данію вважають лідером сучасного промислового, декоративного і прикладного дизайну. Роботи її видатних містобудівників заслужено отримують світове визнання, згадаємо хоча б неповторний оперний театр у Сідней, створений Йорном Уотсоном. Не випадково сучасні студенти-архітектори готують дипломні роботи не на абстрактні теми, а проектують реальні об'єкти, які будуватимуться у Копенгагені. Тут інтелект не тільки розвивають, а й бережуть змолоду. Майбутні архітектори можуть тицьнути пальцем у карту міста і сказати, що, мовляв, ось тут, на центральному майдані, буде створено парковку для велосипедів, ескіз якої я зараз малюю.

І, здавалося б, такі виробничі будівлі, як сміттєпереробний завод, повинні бути далеко на периферії. Виявляється, ні: в Копенгагені — це об'єкт, що демонструється з моря, яким пишуться, бо він не тільки допомагає зберігати екологію, ге-

Нова Гавань — історичне місце Копенгагена, яке найбільше відвідують туристи. Тут можна і смачно попоїсти, і здійснити морську прогулянку, і сфотографувати архітектурний колорит.

неруючи електроенергію з відходів, а й, крім цього, взимку його величезний похилий дах стає трампліном для любителів кататися на лижах. Данці, які не мають своїх геніальних художників, останнє сторіччя приділяють підвищену увагу дизайну, створивши протягом декількох десятиліть власний напрямок у прикладному мистецтві, що відрізняється мінімалізмом, простотою та функціональністю. Так дбайливо вони ставляться до гармонії рукотворної архітектури і клімату, дарованого природою.

Енергозбереження — обов'язкова риса стилю

Про одну з будівель міста, що втілила інноваційний підхід, хотілося б розповісти докладніше. Це UN City — штаб-квартира ООН у Копенгагені. Унікальна структура приймає 1 тис. 700 співробітників і в плані має форму восьмипроменевої зірки, яка є метафорою роботи ООН у різних частинах світу. Високим стандартам безпеки було приділено особливу увагу при проектуванні нового головного офісу. Деякі зі співробітників представництва досі хвилюються, коли спостерігають за швартуванням поромів із вікон: здається, що величезний корабель не впишеться у канал і вриветься в будівлю — так до міліметра розраховані розміри проток і двору UN City. Розташована на штучному острові, будівля природно огорожена морем, але водночас залишається видною як з міста, так і з води.

UN City одягнене в перфоровані алюмінієві жалюзі, які керуються з робочих комп'ютерів персоналу. Тут електрика автоматично вмикається, коли людина заходить до кімнати та потребує освітлення, і відключається, коли приміщення порожнє.

Центральні скульптурні сходи, як стверджують, споруджені

з чорних лакованих кришок роялів, що відслужили своє, але мають при цьому модерний вигляд. Сходи поєднують усі поверхи внутрішнього простору, який легко проглядається, має затишок завдяки різноманітним застилим м'яким меблям та живим рослинам. Картина-абстракція на скляних дверях біля конференц-залу часто сприймається недосвідченим оком за розляпану фарбу, а насправді — це дорога робота сучасного художника.

Автори проекту UN City отримали престижну премію GreenBuilding Award 2012 на комісії Євросоюзу не випадково. Річ у тім, що штаб-квартира ООН у Копенгагені — одна з найбільш екологічних та енергоефективних будівель у Європі, їй присвоєно «Платиновий» статус за рейтинговою системою LEED. На даху встановлено майже 1 тис. 500 фотогальванічних панелей, які виробляють 297 тис. кВт/год електроенергії на рік. У системі контролю клімату використовується холодна морська вода, а завдяки технології збору дощової води вдається економити до трьох мільйонів літрів на рік. Цього обсягу вистачає для забезпечення роботи всіх санвузлів і душових кабін установи. Ось вам суто данські і функціональність, і ощадливість, і цивілізоване використання природних ресурсів!

Електронний побут — норма

Розумний інноваційний підхід данців характерний не тільки в будівництві. У перший день перебування у Копенгагені мене вразив автомат невідомо-

Є В ЖИТТІ

І країна, яка береже своїх людей

Королівська родина Данії.
Фото з мережі інтернет.

го призначення. У парку розваг «Тіволі» є багато різноманітних ресторанчиків, кафе і просто майданчиків, де п'ють вино й пиво, але ніде не зустрічалася використана тара. Ситуацію прояснив літній пан: він опустив до автомата пом'яті пластикові стаканчики, натиснув кнопку, забрав крони і пішов задоволений. І так не тільки в парку розваг — так по всьому місту і, гадаю, по всій країні. Бляшанки та пляшки теж приймають за гроші автомати в супермаркетах. Результат — економія, чистота, збережена екологія.

Повагою до навколишнього середовища я спочатку пояснювала і пристрасть данців до велосипеда. А вже свого часу данський архітектор Ян Гейл зосередив усю кар'єру на переорієнтації міського дизайну

для пішоходів і велосипедистів. Здається, що половина населення столиці крутить педалі з любов'ю до здорового способу життя та збереження свіжого повітря в місті. Почасти це так, але в той же час з'ясувалося, що в питанні придбання авто домінують високі податки. Податок на покупку машини становить 100-180%, залежно від марки.

Міський транспорт на данських вулицях — це в основному автобуси і таксі, електрички та метро. Коли врахувати дорожню машину автомобілів, послуг таксі та високі ціни на квитки у транспорті (близько трьох євро), то стає зрозуміло, чому серед данців так популярне пересування по місту на велосипедах. На них не тільки їздять на прогулянки — багато фахівців і до роботи воліють добиратися саме таким

Вид згори на унікальну восьмикутну будову UN City.

Чудовий безпілотний поїзд копенгагенського метро.

Типова стоянка велосипедів біля станції метро.

Королева — своя людина для підданих.
Фото з сайту pikabu.ru.

Корони данських монархів із королівської скарбниці, де, крім них, багато інших коштовностей, зброї і навіть сторічного вина. За потреби Маргрете II може скористатися будь-чим.
Фото автора.

і звеличують усі данці, пишаючись її талантами і поважаючи за справедливість і відкритість. Вона з повним правом вважається королевою-інтелектуалкою: має блискучу освіту, пише картини, ілюструє книги, малює декорації і костюми до театральних постановок. Але при цьому неймовірно близька народу: їздить у метро, може вийти на будь-якій станції, щоб з'їсти національний сморєброд (тому їх сміливо купують всюди, не боячись отруїтися), курить, користується косметикою. Незважаючи на поважний вік, вона енергійна і серйозно вникає у державні питання. Королева — глава держави, яка здійснює верховну владу через призначений уряд, що досить жорстко керує країною.

Але данці відчувають себе соціально захищеними. Тому що за найменшого підвищення ціні їм підвищують і зарплати. Навіть звільнення для данського співробітника не видається страшним. Адже допомога з безробіття після сплати всіх податків становить близько 940—1 тис. 340 євро на місяць. Інша річ, що від наявності роботи залежить соціальний статус. Людина, яка живе на допомогу, не має поваги в суспільстві. Тому більшість данців дорожать робочим місцем і сумлінно ставляться до своєї справи, ще й тому, що це дає можливість забезпечувати собі хюге.

За версією Майка Вікінга, засновника і керівника данського Інституту дослідження щастя, секрет досягнення хюге складається з восьми пунктів. Потрібно зробити затишні свої будинок і офіс, приймати вдома близьких людей, смачно їсти, насолоджуватися приготуванням їжі, вести активний спосіб життя. Одягатися у зручний, невимушений одяг, отримувати задоволення від простих радощів, мати хобі, творчі заняття, які приносять задоволення, дотримуватися почуття міри.

Погодьтеся, щастя по-данськи — це прості людські цінності, що дбайливо тут оберігаються! ■

Щастя

Вітрина зі сморєбрдами — данськими кількашаровими бутербрдами. В основі смачний хліб, на ньому свіжі чи тушковані овочі, потім або м'ясо, або риба, або морепродукти — і все разом гарно прикрашене соусом.

чином. Практично біля кожного офісного будинку передбачена спеціальна парковка для велосипедів, у приміських S-Train є спеціальний вагон для їх перевезення, а біля станцій метро — величезні «завали» великів.

До речі, про метро. Воно сріблястого кольору, гарне, просторе, хоча поїзд складається всього з трьох вагонів. Їздить без машиністів, тому що керується електронікою в першому і останньому вагонах — великі вікна, що відкривають вид на освітлений тунель. Квиток можна купити, сплативши або банківською

картою, або СМС. Пред'являти його нікому, турнікети відсутні — так культивується довіра до громадян. Але служба контролю все ж існує, і на «зайців» чекає чималий штраф — близько 100 євро. Одноразовий квиток діє впродовж години.

Телефоном можна оплатити і прокат самокатів, що, як і велосипеди, чекають їздців на кожному кроці. У музеях не потрібен живий гід, підключаєш до wi-fi, налаштуєш акаунт, вибираєш мову й отримуєш інформацію (зауважу, що в переліку відсутні і українська, і

російська). Виявляється, значна частина ІТ-технологій, якими ми зараз користуємося (наприклад, Bluetooth), винайдені саме данцями, тому майже все тут комп'ютеризовано, та й самі айтішники — шановані люди. До Данії приїжджає працювати чимало українських фахівців — політика країни вітає трудових мігрантів. Але високий податок, а із зарплатні він становить 36-40%, робить у підсумку їхній зарібок таким же, як і в Україні, де все інше в рази дешевше. Проте данських фахівців влада береже, плекаючи, всіляко мотивує їх залишатися в країні.

Алгоритм данського щастя

Невелика квартира під дахом, яку ми винайняли в Копенгагені, належала архітектору років за 40. Вона демонструвала риси скандинавського стилю: все ергономічно влаштовано, поділено на зони (обідня, робоча, відпочинку), з елементами хюге (композиції з природних каменів, крісла-мішки, домоткані килимки, зональні світильники і свічки, які заборонялося палити, щоб уникнути пожежі, горщики з перчиками і базиліком). Окремо в кутку — гірка з десятком пляшок вина з Євросоюзу у вільному доступі. Можливо, це була звичайна довіра господаря до людей, а можливо — гостинність. Адже, дотримуючись правил хюге, варто було б налити келишок, включити музику, зручно влаштуватися і насолоджуватися моментом: ти нарешті потрапив до країни, де живе найщасливіша нація світу.

А нація вже більше 80 років виховує свій народ на законі Янте (це вигадане місто зі зведенням правил з книги дансько-

норвезького письменника Акселя Сандемусе), що не визнає індивідуалізм, а культивує принцип рівноцінності всіх членів суспільства. Вже зі школи в дітях розвивають уміння не перематися, якщо сьогодні ти виявився не кращим або не таким, як усі, — приїде час, і станеш. Вчать спокійно сприймати перемоги і поразки. Набагато важливіше навчитися у школі спілкуванню з однолітками, стати самостійним, виховати культуру у ставленні до природи. На такому базисі вони виростають і входять у доросле життя з чіткими поняттями про справедливість і рівність, будують ту країну, в якій хочуть жити, і в підсумку називають себе щасливими.

Ось і середньостатистична данська родина, де мама — колишня киянка, а зараз вже піддана Королівства Данія, вважає себе цілком щасливою. Працюючи з 8.00 до 16.00, батьки, після всіх відрахувань із зарплатки, мають вісім тисяч євро на місяць. Утримують двох дітей 10 і 11 років, виплачують кредит за невеликий будиночок у передмісті Копенгагена, ресторан дозволяють собі не часто, їздять на роботу електричкою. Мама повертатися в Україну не хоче, хоча свого часу їй довелося піднімати малюків без бабусь і няні (високооплачувана послуга). Але тутешні дитсадки, які вважають нежить і кашель без високої температури звичайним явищем, дуже виручили. Як і школа, в якій діти, провівши свій учбовий день, повертаються додому спокійними. У родині не прийнято сварити уряд, проте дозволено висловлювати своє обожнювання королевою.

79-річну Маргрете II люблять

Марія Михальченко.

Тетяна ЗІНЧЕНКО

Вона вишиває, захоплюється туризмом, опановує мови, приймає гостей, влаштовує благодійні аукціони і мріє вивчити кухні світу. Кулінарний блогер, кулінарний майстер, 30-річна киянка Марія Михальченко за освітою медик, а в душі, за її ж словами, «кухаро-пекаро-кондитер». «Зрозуміла, що треба вчитись готувати, коли хороший друг попросив спекти торт «Прага» на його день народження (в роки студентства), а коржі вийшли такими твердими, що можна було вбити», — сміється вона. В найближчому майбутньому планує запустити ютуб-канал. Наразі в Марії багато роботи в кулінарних спільнотах: комусь порадити меню на родинне свято, іншому знайти хороший рецепт, тому — дати пораду в тонкощах конкретної страви. Треба любити справу, за яку берешся, — тоді все і встигати, вважає Марія, і ділиться з нами своїми рецептами своїх улюблених страв. Щоправда, в одній публікації вони не помістяться, тому далі буде, бо, забігаючи наперед, скажу, що рецепти Марії — чудові що за кулінарною ідеєю, що за вибором інгредієнтів, що за простотою в приготуванні, що за неймовірним смаком, у чому я також мала змогу переконатися.

Картопляна запіканка «Королівська»

Запіканка-тортик.

«Це моя улюблена запіканка з усіх можливих запіканок, — відразу зізнається Марія. — Проста в приготуванні, водночас і святкова. А який простір для польоту фантазії!».

Отож інгредієнти: картопля, цибуля, морква, кабачки, помідори, болгарський перець, гриби, м'ясо, кетчуп (у мене домашній, можна і без нього), яйця (у мене 6 шт.), молочний продукт (у мене йогурт, можна ще молоко чи сметану), пішло десь 0,5 літра, сир (у мене моцарела).

(Не даю точних пропорцій, бо в кожному все одно піде по-різному. Це більше не рецепт, а принцип приготування).

Цибулю обсмажити з морквою, трошки підсолити. М'ясо (у мене індичка) нарізати невеликими шматочками, обсмажити до готовності (м'ясо обсмажую, бо якщо цього не зробити, то воно дасть багато рідини), трошки підсолити і поперчити. Картоплю, помідори, кабачки нарізати кружальцями.

Якщо шампінйони, то просто нарізаємо скибочками. Якщо сушені гриби (як у мене), то відварюємо і дрібно нарізаємо.

На дно глибокої форми викладаємо кружальця картоплі, трошки підсолюємо (я підсолюю всюди картоплю), далі — моркву з цибулею, додаємо кетчуп, викладаємо гриби. Далі — шар картоплі — помідори — м'ясо — болгарський перець. Зверху кабачки, а на них — шар картоплі.

Готуємо заливку: яйця збити виделкою, додати молочний продукт, трошки посолити, поперчити, розмішати.

Заливаємо все молочно-яєчною сумішшю. Запікаємо в розігрітій до 200 градусів духовці приблизно годину. Наприкінці

ВЛАСНИЙ ДОСВІД

Перше, друге і... мохіто

Королівські запіканки, «гостьове» м'ясо, морозиво для настрою і торт для хороших дівчаток — рецепти киянки Марії Михальченко

посипаємо потертим сиром, даємо йому розплавитися і виймаємо.

Спочатку вона не дуже тримається «тортиком», коли повністю охолоне — значно краще. Можна додавати баклажани. Можна замінити одні овочі на інші. Смакує все!

Цвітна капуста в сирній заливці з шинкою

Смакота — язик проковтнути.

«Можна сказати, що рецепт авторський. Знаю, що капусту запікають під сиром, але як саме — уявлення не маю, — каже Марія. — Тож інгредієнти та процес — за власними відчуттями. Запіканка вийшла неймовірно смачна». Інгредієнти: цвітна капуста (середня головка), 150 г сиру, 100 мл молока, 3 яйця, 100 г шинки або ковбаси копченої (можна і більше, від того буде лише смачніше).

Капусту розібрати на суцвіття. Блашувати у підсоленій воді 2-3 хвилини, потім викласти у форму для запікання. Шинку нарізати дрібними кубиками. Сир подрібнити на грубій тертці (я використовувала моцарелу, можна й інший). До шинки і сиру додати молоко, вбити яйця, посолити, поперчити. Розмішати виделкою. Залити капусту, розподілити по всій поверхні. Запікати у розігрітій духовці до 180 градусів, 45-50 хвилин.

Баклажани з горіхами по-грузинськи

«Юхху! Мені вдалося: я відтворила той смак, у який закохалася під час подорожі до Грузії. Мені хотілося начинку з'їсти без будь-яких баклажанів! Якщо у вас нема урхо-сунелі і не маєте змоги купити, то страву буде і без нього смачною, просто трошки іншою!» — така емоційна «підводка» до рецепта нікого не залишить байдужим.

Отож для справи потрібно: 3 баклажани, 150 г волоських горіхів, 3 зубчики часнику, 100 мл води, декілька гілочок кінзи, чайна ложка урхо-сунелі (він же пажитник блакитний), 1/4 чайної ложки перцю чілі, цибулина, 1-2 столових ложки винного або бальзамічного оцту, сіль та олія за смаком.

Баклажани порізати вздовж пластинками товщиною 4-5 мм, посолити і залишити на 15-20 хвилин. Потім обсмажити на олії з обох сторін до готовності. Горіхи, часник, зелень, спеції подрібнити у кухонному комбайні, додати оцет та воду (вона має бути перекип'ячена і охолоджена). Довести до пастоподібного стану. Цибулину дрібно нарізати, обсмажити на олії. Додати до горіхової маси, перемішати. (Дехто рекомендує додавати сиру цибулю, але мені подобається ось такий варіант найбільше). На кожен баклажан викласти 1—1,5 чайної ложки начинки, трошки розмазати. Сформувати рулетики.

М'ясо особливе — для гостей

«Останнім часом у мене гості на гостях. І я тому рада, бо мій дім завжди відкритий для хороших людей, а ще я маю змогу приготувати смаколики, які б для себе з чоловіком точно не готувала. До таких належить і ця страву», — каже господиня.

Інгредієнти: кіло підчеревини, 2 чайні ложки з верхом копченої паприки (або звичайної), 4 зубчики часнику, чайна ложка з верхом меленого коріандру, чайна ложка з

Гостьове м'ясо.

гіркою сумішшю перців, чайна ложка орегано і сіль.

Натерти гарно сіллю підчеревину з усіх боків. Поробити маленькі надрізи і туди запхати нарізаний шматочками часник. Приправи змішати між собою і натерти, теж з усіх боків. Загорнути у декілька шарів фольги і запікати при 180 градусах 2 години. Подавати охолодженою.

Торт «Для хороших дівчаток»

Бісквіт із кремом і ягодами.

«Багато хто з вас здогадається, чому така назва торта. До того ж цей торт готувався для дуже хорошої дівчини. І раджу всім, хто не пробував, скуштувати цей бісквіт», — запрошує до приємної роботи Марія.

Отже, бісквіт на окропі. Інгредієнти: 190 г цукру, 4 яйця, 150 г борошна, чайна ложка розпушувача, 3 столові ложки олії і 3 столові ложки окропу.

Яйця збити з цукром (збивати доволі довго (якщо слід від міксера не зникає десь до 10 секунд — достатньо). Крутий окріп розмішати з олією, додати в яєчну масу, розмішати. Борошно змішати з розпушувачем, ввести в яєчну масу в три підходи, обережно вимішуючи лопаткою. Дно роз'ємної форми (21 см в діаметрі) вистелити пергаментним папером, бортики нічим не змазувати. Випікати в розігрітій до 180 градусів духовці до сухої зубочистки (перші півгодини духовку не відкривати!). Бісквіт охолодити, закрутити в харчову плівку і помістити в холодильник мінімум на 4 години.

Крем. Я використовую вершковий сир «Арла», за бажання — замінити на інший. Також можна використовувати «маскарпоне» або навіть домашній кисломолочний сир (попередньо перетерти через сито чи перебити блендером), 250мл вершків (33%), 200 г цукрової пудри, 400 г вершкового сиру, ванілін. Вершки мають бути дуже холодними, щоб не було проблем із збиванням (я перед тим поміщаю їх у морозилку на 15 хвилин, разом із пудрою, посудом, в якому збиватиму, і вінчиками міксера). Починати збивати на маленькій швидкості, закінчувати — на максимальній. Вершки збити з цукровою пудрою до стійких піків. Додати декількома порціями сир, розмішуючи міксером на маленькій швидкості.

Просочування: я використовувала вишневий морс із м'ятою. Можна фрук-

товий чи ягідний сік, компот, м'яту чи просто воду з цукром.

Ягоди: будь-які (у мене малина і ожина). Кількість — за бажанням.

Збирання торта: бісквітну паляницю розрізати на 3 коржі. Я збираю в кулінарному кільці, можна за допомогою бортиків роз'ємної форми. Корж просочити, щедро змазати кремом, викласти ягоди, зверху трохи крему і наступний корж. Верхній корж полити шоколадною помадкою.

Ягідне морозиво — як настрої

Домашнє найкорисніше.

Марія Михальченко каже, що останнім часом її дуже захопило це літнє соковите прохолодне творіння — морозиво — і процес його приготування.

За її рецептом потрібно: 230 г свіжих або заморожених ягід (вишня, інші), 150 г цукру, 140 мл вершків (33%), 80 мл молока. Зробити блендером із ягід і цукру пюре. Додати молоко і вершки і ще декілька секунд збивати блендером (до однорідності). В морозилку на 20-30 хвилин — і готово! Якщо нема морозилки, то помістити в морозилку і кожних 15 хвилин перемішувати (блендером або міксером) упродовж двох годин.

Полуничний мохіто — собі й комусь!

Дядечко Хем зацінів би.

«Не претендую на автентичність рецепта, просто розкакую, як його роблю я. Я пробувала по-різному, але для мене саме цей варіант — найсмачніший. Не в сезон роблю із замороженою полуницею», — каже Марія.

Отже, на склянку 360 мл я брала: 3 середні полуниці, 5 листочків м'яти, 1-2 кружальця лимона або лайма, 30-50 мл рому, декілька кубиків льоду, спрайт.

Полуницю порізати товстими кружальцями.

Узяти три кружальця лимона (то для мене) або лайма (то для чоловіка) і кинути до полуниці. Додати м'яту, яє попередньо злегка потерти між пальцями. Додати декілька кубиків льоду. Долити ром (можна без нього, якщо хочете безалкогольний варіант). Залити все спрайтом. Розмішати. Насолоди від літа і від творіння власних рук бажає читачам Марія Михальченко з Києва! Все вдасться, переконана вона, і все буде смачно! ■

Анатолій Герей
український шпажист

«Якщо тактично правильно закласти фундамент командного поєдинку, то потім здається для глядача, що було дуже легко, але, повірте, це зовсім не так».

Григорій ХАТА

ВОДНІ ВИДИ

Ліцензійна тональність

На «акватичному» чемпіонаті світу в Кванджу вітчизняні синхроністки встановили для своїх колег по збірній неймовірно високий медальний орієнтир

На чемпіонаті світу з водних видів українські синхроністки вибороли шість медалей.
Фото з сайту www.fina.org.

На старті чемпіонату світу з водних видів у Південній Кореї вся збірна України отримала прекрасний медальний орієнтир. «Десятка» вітчизняних синхроністок, вигравши «золото» в новій змагальній дисципліні — хайлайті — задала необхідну тональність для інших наших збірників у Кванджу. При цьому представниці вітчизняного синхронного плавання однією престижною відзнакою не обмежилися, здобувши на додачу до золотої ще п'ять бронзових нагород.

Пару нагород (за підсумками довільного та технічного виступів) в українську скарбничку поклав дует Марти Фединової та Анастасії Савчук. Іще три «бронзи» наша збірна синхроністок отримала за командну роботу в довільній, технічній програмі та комбінації.

«Ми працювали увесь рік не даремно і довели всім, що є потужною командою», — сказала після завершення турніру з артистичного плавання Анастасія Савчук, яка, до слова, єдиною з «синьо-жовтої» збірної синхроністок доклалася до здобуття усіх шести планетарних нагород. Слід відзначити, що у Кванджу, окрім медалей, підопічні Світлани Саїдової здобули й командну ліцензію для виступу в олімпійському Токіо-2020, куди раніше вже пробився й дует Савчук/Федина.

Щоправда, після синхроністок на п'єдестал пошани у Кванджу більше ніхто з українських спортсменів наразі не піднімався. Уперше з 2011 року без медалей ЧС залишилися вітчизняні майстри стрибків із трампліна. Не вдалося виправдати медальні сподівання на 50 м батерфляем бронзовому призеру

ЧС-2017 Андрію Говорову.

У фіналі своєї улюбленої дисципліни спринтер із Дніпра показав лише шостий час — 22,91

сек., хоча саме Говорову належить світовий рекорд на 50-метровці «метеликом» (22,27), який він встановив у липні 2018

року в Римі. При цьому переможцем цього спринтерського запливу з новим рекордом чемпіонатів світу — 22,35 — став

Калеб Дрессел із США.

Утім свої головні медальні сподівання українське плавання пов'язує з рівненським стаером Михайлом Романчуком, який на попередньому водному «мундіалі» переміг на дистанції 1500 м.

Водночас у тренерському штабі нашої плавецької збірної напередодні ЧС відзначали, що першочергове завдання для двох лідерів чоловічої команди — це потрапляння до фіналів у своїх профільних дисциплінах. Слід зауважити, що на ЧС до Південної Кореї Україна не відрядила жодної представниці жіночої команди з плавання, довіривши право захищати честь країни чоловічому колективу в складі Говорова, Романчука, Сергія Фролова, Сергія Шевцова, Микити Коптелова та Дениса Кисіля.

Щодо безмедалних результатів українських стрибунів із трампліна, то головний тренер збірної Тамара Токмачова акцентує увагу на непростому процесі зміни поколінь, який переживає її команда. Проте навіть без своїх багаторічних лідерів Іллі Кваші та Юлії Прокopcук, вітчизняні водні акробати змогли порадувати своїх шанувальників. Особливі компліменти удостоївся 13-річний майстер стрибків із вишки Олексій Серєда. Спочатку в дуєті з Олегом Сєрбїним, а потім і самотужки Серєда опинився на четвертій позиції підсумкових протоколів змагань на 10-метровій платформі, принісши таким чином українській збірній дві олімпійські ліцензії. Іще дві перепустки до Токіо принесли «синьо-жовтим» Олег Колодїй та Вікторія Кєсар, які посіли 12-те та 11-те місця у фіналах стрибків із триметровою трампліна. ■

Станіслав ГОЦУЛЯК
Будапешт — Київ

ФЕХТУВАННЯ

Знову Будапешт і знову «срібло»

На ЧС-2019 у столиці Угорщини українські шпажисти повторили свій успіх шестирічної давнини

Українські шпажисти — Анатолій Герей, Роман Свїчкаєр, Ігор Рейзлін та Богдан Нікішин, — віцечемпіони світу 2019 року в командних змаганнях.
Фото Станіслава ГОЦУЛЯКА.

В передостанній день світової першості з фехтування в Будапешті українська збірна здобула свою чергову нагороду. Чоловіча збірна шпажистів під орудою Володимира Станкевича виборола «срібло» у драматичній боротьбі з рекордсменами світу — французами. На п'єдестал цього дня піднялись Богдан Нікішин, Роман Свїчкаєр, Анатолій Герей та Ігор Рейзлін.

Шлях до нагороди українці розпочали напередодні, 21 липня, з важкої звитяги над Гонконгом — 45:40. Це була напружена боротьба укол в укол, коли ми програвали 4-5 балів, але приблизно в середині зустрічі вийшли вперед і довели боротьбу до перемоги.

Після цього турнірна сітка вивела українців на збірну Угорщини, за яку несамовито вболівала місцева публіка. Саме нинішнім господарям світового чемпіонату наші мушкетери програли сутичку за «бронзу» на Олімпіаді в Рїо-де-Жанейро три роки тому і зараз дуже прагнули взяти реванш. Отже, це були призері останньої Олімпіади, та ще й із новоспеченим чемпіоном світу в індивідуальній програмі у своєму складі — Гергеєм Шиклоши. Втім титулам і підтримці трибун наші хлопці протиставили відмінно злагоджені командні дії, що забезпечило їм перемогу 45:36.

Батько одного з наших фехтувальників Анатолія Герєя і його перший тренер Анатолій Герєй-старший згадає: «Цей зал у Будапешті для нас дуже щасливий. Будучи юніором, років 12 тому, Толя був тут другим на чемпіонаті світу в особистих змаганнях. А в 2013 році хлопці стали тут срібними призерами. З того складу залишилися мій син, якому 30 років і Нікішин, якому нині 39».

Після цього, вже вранці 22 липня, Україна вийшла на ще одних призерів Рїо — італійців (яким наша команда програ-

ла тоді у півфіналі). «Хлопці почали набирати по одному уколу і потрохи нарощували нашу перевагу, — каже тренер збірної Володимир Станкевич, — але італійці мобілізувалися й спробували відігратись. На останній бій Роман Свїчкаєр виходив із перевагою в сім уколів. Ця остання сутичка була вкрай нервовою, і перевага скоротилася до двох балів, але Роман проявив чоловічі якості, зміг відстояти перевагу і закінчити поєдинок трьома уколами переваги». Остаточний рахунок двобою 40:37, і збірна України вийшла до півфіналу.

Тут на неї очікував черговий український суперник — збірна Китаю. Це дуже дисциплінована команда, яка на своєму шляху в турнірі здолала одного з фаворитів — Росію, останні роки її тренує колишній французький фехтувальник Юг Обрі. Незважаючи на розгромний рахунок (38:24), наша перемога в цій зустрічі була не така вже й легка — був момент, коли українці поступалися в три уколи. «Початки на цьому турнірі дуже важкі, — розповів «УМ» фехтувальник Анатолій Герєй, — і якщо тактично правильно закласти фундамент, то потім здається для глядача, що було дуже легко, але, повірте, це зовсім не так».

Фінальний матч із французами затримався майже на годину через фінал у жіночій командній рапїрі. Але наші хлопці вийшли на бій сконцентрованими й готовими до боротьби. Впродовж перших двох мікродуєлей французи вели перед в 3-4 уко-

ли. Але Роман Свїчкаєр спочатку зрівняв рахунок — 10:10, а наступним туше вивів нашу команду вперед. Нікішину вдалося утримати перевагу, але олімпійський чемпіон Рїо Яннїк Борель знову повернув лїдерство фаворитам матчу. Втім Свїчкаєр у сутичці вивів Україну вперед 24:23, а Герєй у шостій мікродуєлі довів нашу перевагу до чотирьох уколів — 28:24. Відтоді ми лїдували аж до фінальної дев'ятої сутички, на яку вийшли за рівного рахунку 35:35. У нїй Герєй був битий тим же Борелем і остаточний рахунок — 37:45 на користь тепер уже 20-разових чемпіонів світу. Нагадаємо, що Україна у своїй історії має лише одну подіб-

ну звитягу — на її рахунку перемога на чемпіонаті світу 2015 року.

Те, що зробила українська команда в Будапешті, — величезний успіх. Хлопці мали завдання від тренерського штабу потрапити до четвірки найкращих і перевионали план. Вони стали другими у світі, зробили стрибок у світовому рейтингу і великий крок для квалїфікації на наступні Олімпійські ігри.

Після цієї звитяги Україна в Будапешті має повний комплект нагород — «золото», «срібло» і дві «бронзи», одна з яких належить Ігорю Рейзліну в індивідуальній програмі змагань шпажистів. ■

СЕЛЕБРИТІЗ

Гаряче літо з Джаредом Лето

До Києва з концертом прилетіла світова зірка

Дара ГАВАРРА

У рамках молодіжного фестивалю Atlas Weekend у Києві виступила зірка світового масштабу — співак, актор, фронтмен гурту Thirty Seconds to Mars Джаред Лето. Нагадаємо, Джаред не вперше в Україні. Його візит під час Революції гідності запам'ятався багатьом, адже голлівудська зірка запросто походжала по Майдану в звичайнісінькій курточці, спілкувалася з учасниками протестів, виступила на сцені Майдану з палкою промовою, яка запала в душі багатьом: «Ви боретеся за своє життя, і я хочу, щоб ви знали, що я і весь світ підтримуємо вас. Боротися, можливо, буває дуже важко, але жодна ціна не надто висока за привілей бути собою. Дякую вам, ви — моє натхнення!».

Мабуть, саме під час першого візиту в Україні голлівудській зірці припав до смаку наш борщ, адже Лето понад 20 років сповідує вегетаріанство і навіть веганство, а наш борщ має стільки різновидів, може бути й веганським. Тож, провівши концерт (на якому, до речі, зірка співала й пританцьовувала з українським прапором у руках), Джаред вирішив прогулятися Києвом, а заодно й скуштувати

страву, яка так припала йому до смаку. Він навіть сфотографувався на Подолі, на тлі колеса огляду, знімок виклав у своєму «Інстаграмі» й жартівливо підписав: «Де тут той веганський борщ?».

Та ще більшу любов своїх фанів Джаред здобув, коли, прогулюючись вечірнім Києвом, пройшовся пішохідним «мостом Кличка», як його називають кияни, попросив у вуличного музиканта гітару і ось так запросто заспівав випадковим перехожим. Мабуть, саме так має виглядати і поводити себе справжня зірка. І не важливо, що за плечима актора зіркові ролі у фільмах, що вже давно стали культовими, «Реквієм за мрією», «Бійцівський клуб», «Далласький клуб покупців», премії «Оскар», «Золотий глобус» і Гільдії кіноакторів США, 47-річний Джаред Лето поводить, мов звичайнісінький хлопець із сусіднього двору. ■

Джаред Лето.

Варка ВОНСОВИЧ

Нещодавно німецьких туристів оштрафували у Венеції за... каву. Так, так, саме за цей улюблений мільйонами напій. Звісно, не за те, що вони пили його в кафе на площі, скажімо, Сан Марко. Бюджетні туристи вирішили поспіdatи на набережній Гранд каналу, поблизу найстарішого мосту у Венеції — Ріальто, тож розклали свої пожитки і почали готувати каву на газовій портативній плиточці. Це явно не сподобалося місцевим жителям, які й подзвонили до поліції. Стражі порядку прибули саме вчасно, коли молода пара пила приготовлений напій. Виявилось, що «бюджетніше» було б покачувати в найдорожчому ресторані міста дожив, адже сніданок обійшовся парі у 950 євро (!) штрафу.

До речі, венеціанці дуже ревно ставлять-

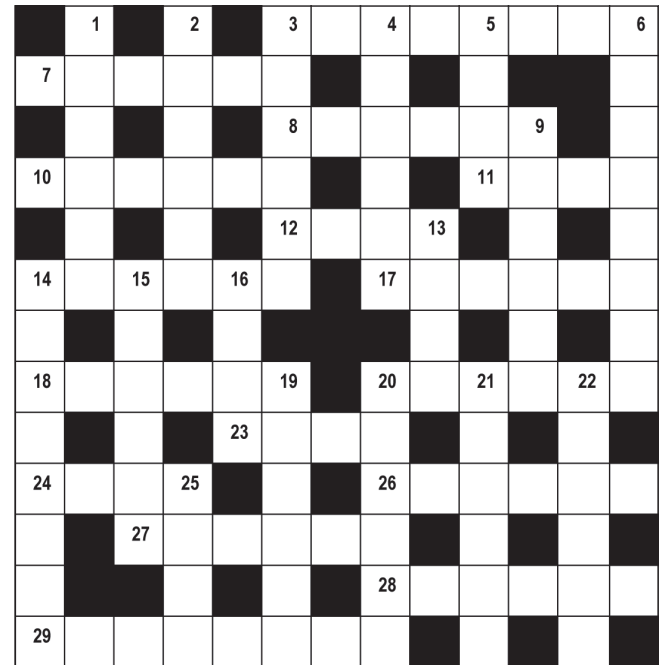
ЯК ТАМ У НИХ?

Туристичні «пам'ятки»,

або Як не потрапити в халепу за кордоном

ся до порядку у своєму місті, тож не люблять туристів, які сміються на вулицях. Також туристи можуть сплатити значний штраф за годування голубів на площах міста-музею — 500 євро! Взагалі Італія чи не найсуворіша країна щодо штрафних санкцій по відношенню до туристів (місцевий люд, мабуть, просто в курсі правил поведінки, тому не потрапляє на гачок правоохоронців). Так, скажімо, в багатьох курортних містах заборонено гуляти вулицями в купаль-

них костюмах, а в деяких — цілуватися в машині (італійці — ревні католики, тож така поведінка раниць їхні ніжні душі), за що може те попроситися з кривими 500 євро. Та є деякі «пом'якшувальні обставини», які можуть зменшити виписаний вам штраф: скажімо, ви проїхали «зайцем» у Мілані — з вас 100 євро штрафу, але якщо ви оплатите його впродовж двох місяців, то вам його зменшать до 33 євро (от цікаво, а решту — куди висилати?). ■

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №81

По горизонталі:

3. Держава в центрі південної Африки. **7.** Вимір діаметра ствола вогнепальної або іншої зброї. **8.** В окультизмі: особливий стан заглиблення у себе, за якого духовна сутність людини переміщується за межі навколосезонного простору. **10.** Творча організація простору: інтер'єру, ландшафту. **11.** Кава з молоком. **12.** «Наречений» Дюймовочки, який жив під землею. **14.** Прізвисько, яке дали козаки фавориту Катерини II Григорію Потьомкіну. **17.** Популярна до окупації Донецька марка пива. **18.** Комаха, що знищує дерев'яні речі. **20.** Головний розпорядник поміщицького маєтку. **23.** Знаменитий паризький музей, колишня резиденція королів. **24.** Місто, в якому була страчена Жанна д'Арк. **26.** Особа командного і начальницького складу в збройних силах. **27.** Кухня на кораблі. **28.** Поема Гомера. **29.** Великий острів біля Італії.

По вертикалі:

1. Язичницьке святилище для обрядів та принесення жертв. **2.** Місце, де ночують кури. **3.** Невільниця. **4.** Комп'ютерна гра, яка полягає в умінні складати фігури в одну лінію, яка при цьому щезає. **5.** Головне божество фінікійців і семітів, якому приносили жертви. **6.** Хімічна назва срібла.

9. Середньоазійська страва: локшина з м'ясом та овочами. **13.** Бойова машина. **14.** Юрист, який від імені держави посвідчує угоди та документи. **15.** Велика ложка, якою розливають суп чи борщ. **16.** У стародавній Русі — князівський престол. **19.** Прізвисько одного з головних героїв роману Михайла Булгакова «Біла гвардія». **20.** Руїнування поверхні під впливом зовнішніх чинників. **21.** Один із головних богів, хазяїн загробного світу в єгипетській міфології, бог відродження. **22.** Тимчасове користування предметами чи приміщенням за гроші. **25.** Ароматична речовина, яку добувають із коріння однойменної рослини, популярна в біблійні часи ароматична олія. ■

Кросворд №80 від 23 липня

ПРИКОЛИ

Приходить дружина з холодної вулиці додому і каже чоловікові:

— На вулиці так холодно, і в мене замерзли руки.

— Люба, вважай, що тобі пощастило! У нас якраз повна раковина немитого посуду.

Один солдат поводить якось дивно: ходить по всій території частини, знайде папірець, подивиться на нього, сумно зітхає і каже:

— Це не те...

Відвели його до психіатра, той обстежив солдата і написав висновок, щоб його звільнили від служби в армії. Солдат узяв папірець, подивився і сказав:

— О, ось це — те!

— Що найгірше в безробітті?

— Складно зустрітисся зі своєю дівчиною, тому що її чоловік постійно вдома.

— Чи можуть люди передбачати майбутнє? — запитала молодша сестра старшу.

— Звичайно, наша мама може, — відповіла старша.

— Правда?

— Так. Подивившись твої оцінки в щоденнику, вона може передбачити, що станеться, коли тато повернеться додому.

ПОГОДА

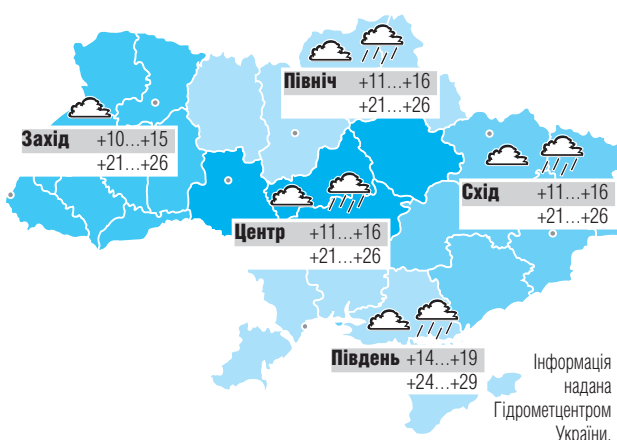
25 липня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, помірний короткочасний дощ, гроза. Вітер північно-західний, 5-10 м/с. Температура вночі +13...+15, удень +22...+24.

Миргород: помірний короткочасний дощ, гроза. Уночі +13...+15, удень +22...+24. **Вінниця:** короткочасний дощ. Уночі +13...+15, удень +23...+25. **Одеса:** без опадів. Уночі +16...+18, удень +26...+28.

23 липня температура води в **Чорному** та **Азовському морях** становила 22-27 градусів, у **Дніпрі** біля Києва — 20.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, без опадів. **Трускавець:** уночі +12...+14, удень +23...+25. **Моршин:** уночі +12...+14, удень +23...+25.

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефони редакції: 044-361-62-61;
з мобільного: 094-926-32-61
Електронна пошта редакції: ukrmoloda@ukr.net
Рекламне бюро: reklama-umoloda@ukr.net
Відділ реалізації: 454-84-41
sale_umoloda@ukr.net
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kyiv.ua

Відділи:
економіки — wagmer@ukr.net
культури, історії, суспільних проблем — vsamchenko@i.ua

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець — ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію: КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Комерційні публікації виходять під рубриками: «Український виробник», «Позиція», «Банківська справа», «Фінансова експертиза», «Здоровенькі були!», «Це — працює!», «Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми», «Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння», «Вітасмо», «Любов і шанса».
Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах: «Преса України» — у Києві Зам. 3009081 «Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові Зам. блок № 411
Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», Газета виходить у вівторок, середу, п'ятницю — суботу (спільний номер) Тираж 86734